

Ім'я користувача:
Моца Андрій Андрійович

ID перевірки:
1011134783

Дата перевірки:
10.05.2022 21:09:01 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
10.05.2022 21:10:25 EEST

ID користувача:
100006701

Назва документа: Бакалаврська робота Гудак Жужанна 4 курс заочне

Кількість сторінок: 62 Кількість слів: 15745 Кількість символів: 115124 Розмір файлу: 1.42 MB ID файлу: 1011032144

11.4% Схожість

Найбільша схожість: 2.53% з Інтернет-джерелом (http://www.afpn-journal.in.ua/archive/36_2021/part_2/27.pdf)

10.9% Джерела з Інтернету

376

Сторінка 64

0.9% Джерела з Бібліотеки

62

Сторінка 66

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

18

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра філології

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота
СИСТЕМА ФЕМІНТИВІВ ХУДОЖНЬОГО МОВЛЕННЯ АНДРІЯ ЛЮБКИ
(НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ «МУР»)

ГУДАК ЖУЖАННА АДАЛЬБЕРТІВНА

Студентка IV курсу

Освітня програма: «Середня освіта
(Українська мова і література)»
за спеціальністю 014«Середня освіта
(Українська мова і література)»
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена Вченою радою ЗУІ
Протокол №10/27 жовтня 2021 року

Науковий керівник: Вайдич Тетяна Василівна
магістр філології старший викладач кафедри філології

Завідувач кафедри: Бергсасі Аніко Ференцівна
габілітований доктор, професор

Робота захищена на оцінку _____, « ____ » _____ 2022 року

Протокол № _____/2022

**Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра філології**

**Кваліфікаційна робота
СИСТЕМА ФЕМІНТИВІВ ХУДОЖНЬОГО МОВЛЕННЯ АНДРІЯ ЛЮБКИ
(НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ «МУР»)**

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Виконала: студентка IV курсу
ГУДАК ЖУЖАННА АДАЛЬБЕРТІВНА

Освітня програма: «Середня освіта (Українська мова і література)»

Науковий керівник: Вайдич Тетяна Василівна
магістр філології старший викладач кафедри філології

Рецензент: Талабірчук Оксана Юріївна
кандидат філологічних наук, доцент кафедри угорської філології
Українсько-угорського навчально-наукового інституту ДВНЗ «УжНУ»

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТВОРЧА ПОСТАТЬ АНДРІЯ ЛЮБКИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ І ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД ТВОРЧОГО ДОРОБКУ	8
1.1. Інтерпретація творчості Андрія Любки в сучасному літературознавстві.....	8
1.2. Загальний огляд творчого доробку. Рецензія і критика твору мур.....	12
РОЗДІЛ 2. СИСТЕМА ФЕМІНІТИВІВ НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ «МУР».....	21
2.1 Фемінітиви в контексті виникнення, вживання і сприйняття.....	21
2.2 Система фемінітивів на прикладі роману «МУР» з проведенням опитування за допомогою гугл форм	27
ВИСНОВКИ.....	37
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	39
ДОДАТКИ.....	43

ВСТУП

Актуальність теми. Мова – це динамічна система, яка завжди перебуває у процесі становлення. Зміни, які відбуваються у кожній національній мові, тісно пов'язані з соціальними, політичними, культурними і навіть географічними чинниками. З одного боку, кожна мова має свою логіку розвитку, з іншого – вона існує не в ізоляції, а в дотику з багатьма іншими мовами та діалектами. Деякі нововведення легко вписуються в мову, іншим необхідно подолати суспільний опір та довести свою значущість.

Зміни, що відбуваються з мовою, по-різному сприймаються сучасниками і нащадками. У кожному епоху літературна мова є балансом цих двох протилежних прагнень, однаково законних і природних: одне – до нестримного оновлення мови, інше – до збереження її старих, випробуваних, здавна встановлених форм. Обидва прагнення, проявляючись з однаковою силою, прирекли б нашу мову на абсолютний застій, статичність. Проте сила новаторів все ж у будь-який час перевищує силу консерваторів, що значною мірою забезпечує мові її розвиток.

У кожному епоху лінгвісти намагаються осмислити зміни, що відбуваються, зрозуміти їх логіку і вписати в історію мови. Так, серед питань, що цікавлять фахівців та носіїв мови у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст., можна виділити проблему функціонування фемінізмів у лексичному, семантичному, стилістичному аспектах.

Фемінітиви – це найменування осіб жіночої статі, альтернативні номінаціям чоловічого роду. Актуальність дослідження обумовлена тими, суспільними змінами, що відбуваються на початку ХХІ століття, які призвели до активного відтворення вже існуючих корелятивів жіночого роду та появи цілої низки нових номінацій осіб жіночої статі щодо професійної та соціальної приналежності. В основі цього явища лежить зростаюча активність жінок у всіх сферах суспільного життя: професійній діяльності, науці, політиці, культурі, економіці і т. д. Глобальні соціальні зміни вимагають і водночас сприяють появі нових мовних одиниць, сферою реалізації яких є художня література.

Останнім часом у художньому мовленні спостерігається підвищений інтерес до слів-фемінітивів, які позначають осіб жіночої статі з професійної, соціальної, релігійної приналежності. Особливу увагу звертають на себе фемінітиви-неологізми, популярні не лише у феміністській літературі. Багато сучасних українських письменників все частіше звертаються до питомих фемінітивів української мови, або самі активно включаються у процес поповнення векабуляру лексемами на позначення осіб жіночого роду.

У формуванні своєрідності українського фемінікону важлива роль відводиться саме майстрам художнього слова. До таких митців належить і Андрій Любка – представник західноукраїнського варіанта української літературної мови. Творчість Андрія Любки – це

симбіоз західноукраїнських рис та східноукраїнських мовних ознак. Лексичний рівень художньої мови Андрія Любки, як і вся його мовотворчість загалом нині мало вивчені в українській лінгвістиці. Варто зазначити, що фемінітиви його художніх творів ще не були в центрі уваги спеціального лінгвістичного аналізу в україністиці. Одним із останніх творчих доробків автора є роман «Мур», який відтворює сучасні тенденції вживання фемінітивів. Письменник послуговується великою кількістю іменників-назв жінок, які є надбанням кількох історичних епох. Його твори можна вважати значним внеском у розвиток спеціальної фемінітивної підсистеми української мови, що володіє власною термінологією та методологією.

Ступінь дослідження проблеми. Сучасна лінгвістична наука охоплює багато наукових досліджень, що стосуються фемінітивів української мови – праці М. П. Брус, І. І. Фекети, В. М. Фурси та ін. Основну увагу науковці акцентують на словотвірних особливостях фемінітивів. Комплексного вивчення феміносистеми як однієї з лексико-семантичних мікрогруп в українській лінгвістиці поки що не представлено. Крім того, актуальним і важливим є аналіз фемінітивів на зрізі семантичних, словотвірних та стилістичних особливостей. Водночас, дослідження фемінітивів української мови в такій різноманітності і гармонійному поєднанні загальноживаних, регіональних, діалектних і розмовних елементів на основі художньої мови письменника ще не ставало об'єктом наукового пізнання. Усе зазначене вище обумовлює актуальність теми бакалаврського дослідження «Система фемінітивів художнього мовлення Андрія Любки (на прикладі роману «Мур»)».

Об'єктом дослідження є фемінітиви у романі Андрія Любки «Мур».

Предметом дослідження особливості використання фемінітивів у художньому мовленні Андрія Любки.

Метою дослідження є здійснення комплексного мовознавчого огляду фемінітивів, уживаних у романі Андрія Любки «Мур»: з'ясувати семантичні особливості фемінітивів, характеристика структурного складу аналізованих мовних одиниць, розгляд функціонально-стилістичного навантаження лексем на позначення жінок.

Досягнення мети обумовило необхідність вирішення **завдань дослідження:**

1. Виявити особливості інтерпретації творчості Андрія Любки в сучасному літературознавстві.
2. Здійснити загальний огляд творчого доробку Андрія Любки, аналіз рецензій і критики роману «Мур».
3. Вивчити особливості фемінітивів у контексті виникнення, вживання і сприйняття.
4. Проаналізувати систему фемінітивів на прикладі роману Андрія Любки «Мур» з проведенням опитування за допомогою гугл форм.

Матеріал дослідження. Вибір фактичного матеріалу зумовлений значною кількістю аналізованих лексем у художній тканині роману Андрія Любки «Мур».

Методи дослідження. В основу дослідження покладено комплексне застосування методів: дефініційний аналіз (для кращого оперування термінами); літературно-історичного; системно-структурного; культурно-історичного; елементи біографічного аналізу; комплексного філологічного аналізу тексту (для виявлення фемінітивів у романі Андрія Любки «Мур»); метод суцільної вибірки (для більш точного виявлення прикладів вживання фемінітивів у художньому мовленні письменника); описовий метод. Їх цілеспрямоване й комплексне застосування сприяло проведенню всебічного літературного і лінгвістичного дослідження. У роботі використано також метод опитування шляхом анкетування для отримання максимально корисної інформації в контексті дослідження та конкретизації даних для конструювання траєкторії подальших пошуків.

Наукова новизна дипломної роботи полягає в тому, що у ній вперше представлено глибинне вивчення фемінітивів у художній канві роману сучасного українського письменника Андрія Любки «Мур». Особлива увага сконцентрована на семантичному та стилістичному аналізі фемінітивів репрезентованих у досліджуваному творі.

Теоретичне значення роботи полягає в тому, що вона є комплексним дослідження феміносистеми у тексті роману Андрія Любки «Мур». На широкому фактичному матеріалі визначено особливості вживання фемінітивів у художньому мовленні письменника, виявлено їх семантику і стилістичне навантаження. За допомогою комплексного літературознавчого та лінгвістичного аналізу встановлено особливості творчості Андрія Любки, який гідно представляє українську літературу, що, в свою чергу, дозволило вивчити стильові якості прози письменника, охопивши лінгвістичні та літературознавчі аспекти.

Практичне значення дослідження полягає в можливості використання його результатів у навчальних курсах з літературознавчого та лінгвістичного аналізу художнього тексту, історії української літератури ХХІ ст., в спецкурсах і спецсемінарах, присвячених проблемам художнього аналізу прозового твору. Отримані висновки можуть знайти застосування при самостійному ознайомленні з творчістю українського письменника, аналізі фемінітивів української мови.

Структура роботи. Робота складається з вступу, двох розділів, висновків списку використаних джерел та додатків.

У першому розділі ми розглянемо постать Андрія Любки в контексті сучасної української літератури, проаналізуємо його творчу спадщину та коротко оглянемо твори митця.

У другому розділі ми розглянемо фемінітиви в контексті виникнення, вживання і сприйняття, зокрема проаналізуємо систему фемінітивів на прикладі роману «МУР» Андрія Любки.

У висновку ми подали результати нашого дослідження на основі виконаних нами завдань.

Додаток містить 1 таблицю, анкету опитування та результати опитування.

Список використаної літератури нараховує 63 джерел.

РОЗДІЛ 1. ТВОРЧА ПОСТАТЬ АНДРІЯ ЛЮБКИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ І ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД ТВОРЧОГО ДОРОБКУ

1.1. Інтерпретація творчості Андрія Любки в сучасному літературознавстві

Сучасна українська література, на відміну від радянської, характеризується незаангажованістю, відсутністю пафосу та прихованих мотивів, адже твори цього періоду оповідають читачеві про теми, які були заборонені до становлення незалежності. Радянська література характеризувалася політичною залежністю, відсутністю свободи слова і жорсткою цензурою. Із початком становлення незалежності України пріоритет українського письменника й читача поступово змінювалися, що призвело до нового етапу в історії української літератури, для якого характерним є акцентування на суспільних проблемах, злочинах, насиллі, що так контрастує з натягнутим оптимізмом літератури радянського періоду.

Особливістю сучасної української літератури є мовно-стилістичне оформлення, адже письменники використовують вульгаризми, жаргонізми та обценну лексику, аби емоційно забарвити текст та продемонструвати життя без прикрас. Різкі вислови щодо життя в країні, критика влади, обговорення усіх раніше заборонених тем стали характеристикою тексту для багатьох сучасних українських письменників.

До нового покоління українських митців-літераторів належать: Сергій Жадан, Юрій Андрухович, Любо Дереш, Оксана Забужко, Ірен Роздобудько, Юрій Іздрик, Олександр Ірванець та Андрій Любка, який є чи не наймолодшим представником сучасної української літератури.

Андрій Любка – український письменник, перекладач, есеїст народився 3 грудня 1987 року в Ризі, але згодом родина переїхала до Закарпатської області, де прожила тривалий час. Переїзд був вимушеним, адже батько майбутнього письменника або помер, або пішов від родини (достеменно невідомо), тому мати була вимушена виховувати хлопчика самостійно. Аби хоч якось полегшити своє становище вона вирішила повернутися на Батьківщину, до Виноградова (Закарпатська область).

На Закарпатті письменник закінчив Мукачівське військово-училище, де навчання мало суворий режим та навчило його дисципліні, яка полягала в тому, що не можна покидати навчання й потрібно здобувати такі знання, завдяки яким можна вступати далі в університет на державне фінансування, адже мати ледве зводила кінці з кінцями.

Після училища Андрій зрозумів, що військова справа – це не те, чим би хотілося займатися усе життя, тому у 2005 році вступив на філологічний факультет Ужгородського національного університету і в 2009 році отримав освітній ступінь бакалавра. Під час навчання

в університеті Андрій Любка очолював Студентський Парламент Ужгородського національного університету.

У 2014 році письменник здобув вищу освіту у Варшавському університеті, який є одним із найпрестижніших і найстаріших закладів вищої освіти у Польщі та отримав ступінь магістра з балканських студій. Завдяки навчанню в університеті Андрій володіє такими мовами: польською, хорватською, сербською та англійською. Свої знання він використовує у перекладацькій діяльності.

Під час навчання, у 2010 році, у Варшавському університеті Андрій Любка став стипендіатом програми культури і спадщини Польщі, яка призначалася молодим митцям, перекладачам польської літератури зі Східно-Центральної Європи. Ця програма передбачала не тільки фінансові виплати на картку, а й забезпечення житлом, що дало йому змогу написати книгу та вдосконалити польську мову. По завершенню програми Андрій отримав диплом європейського зразка. За словами митця, саме у Варшаві він навчився більше аналізувати, дискутувати, що стало у нагоді в його письменницькій діяльності [63].

Андрій Любка не тільки був сумлінним та старанним учнем, але й запеклим громадським активістом, тому став одним із організаторів мітингу в Ужгороді під час Помаранчевої революції, який проводився на підтримку Віктора Ющенка. У 2006 році письменник став спостерігачем та одним із групи радників кандидата у президенти Білорусі Алясандра Мілінкевіча. Через те, що він брав участь в акціях протесту, які були присвячені несправедливості виборчого процесу та активно просував свого кандидата, він 15 днів відсидів у в'язниці та був висланий з країни [7]. Ось як коментує письменник бунт та його наслідки: «В Ужгородському університеті мене обрали головою студентського парламенту. Ми підтримували зв'язки зі студентами інших країн. Перед виборами у Білорусі до своєї країни нас запросив «Молодий фронт» (опозиційна молодіжна організація). Коли розбили наметове містечко, спецназ нас побив і запроторив у тюрму. На десять років для білорусів я став персоною нон грата. Тоді мені виповнилося 18» [63].

Нині український письменник проживає в Ужгороді, активно займається перекладацькою діяльністю, пише твори та веде колонки на Радіо «Свобода», у виданнях «Збруч» та «День».

Українські письменники – сучасники, двотисячники, як їх називають більшість літературних критиків, мають важливу відмінність від митців минулих декад – відсутність угруповань. На сьогоднішній день спостерігається тенденція письменників - одинаків, тобто вони не об'єднуються в різноманітні групи, вони пишуть свої твори, надихаючись власною ідеєю, не слідуючи прийнятим канонам. Незважаючи на це, у літературознавстві творчість письменників і самі письменники поділяються за періодами, тобто десятиліттями, на які

припадає найбільший розквіт їхньої творчості. З такою класифікацією не погоджується велика кількість сучасних літературних критиків та письменників. Так, наприклад, Оксана Забужко каже: «Я дуже не люблю цього механічного поділу на декади. Вісімдесятники, дев'яностики, двотисячники... По-моєму, це рецидив радянського мислення п'ятирічками. А якщо ви про молодих письменників, то вони, на щастя, дуже різні, й серед них є не тільки пошукувачі шоу-бізнесових технологій в літературі, а й цілком притомні талановиті люди, чії дебюти вселяють ентузіазм» [62].

Попри суперечливість питання класифікації письменників за їхню творчість експерти в літературознавстві повісили деякі ярлики. Так, зокрема Олександр Вешенелі визначає письменників 2000-х років за наступними ознаками: «ті, хто публікувався в щотижневику «Факти» і ті, хто підтримував Майдан» [15].

Через те, що Андрій Любка також писав у період двохтисячних, його творчість не оминула увагою досвідчених літературознавців, кожен з яких інтерпретував її по-різному, висвітлюючи митця у різноманітних амплуа.

Критики присвоюють усім сучасним українським письменникам такі явища, як матизм, верлібрзм і звичайно постмодернізм. Такі «особливості» не оминули й творчість Андрія Любки.

Український письменник, журналіст, літературний критик Яр Левчук знаходить у творах Андрія Любки матизм (тобто велике використання ненормативної лексики) про що пише у своїй рецензії до книги «Тероризм»: «фізіологія, матюки, максимальна примітивність ліричного героя, тваринницько-споживацький акцент і нічого більше» [32]. Критик виражає досить негативне враження від книги, наводячи приклади найбільш вживаних лексичних одиниць обценної лексики. У цьому випадку Яр Левчук оцінює збірку досить однобічно, спираючись лише на мовно-стилістичні особливості, не розглядаючи емоційний аспект використаних лексем. Коментарі у бік Андрія Любки з приводу надмірного використання ненормативної лексики лунають досить часто, на що автор відповідає: «Зрештою, я не так уже й багато вживаю тих лайливих слів, а коли вживаю, то, на мій погляд, виправдано» [6]. Окрім того, обценна лексика використовується багатьма авторами, у тому числі й Андрієм Любкою, не тільки для емоційного забарвлення, а й для демонстрації сучасних реалій та розмовної лексики, яку завдяки цьому можна досліджувати.

Знаходять у творчості українського митця і таке явище як верлібрзм, термін якого походить від слова верлібр, що означає «неримований, нерівнонаголошений віршорядок (і вірш як жанр), що має версифікаційні джерела у фольклорі (замовляння та інші форми неримованої чи спорадично римованої народної поезії)» [14]. Це явище помітив Юрій Завадський у збірці «Вісім місяців шизофренії», наголошуючи: «Деякі з віршів книги в

уважному читанні виявляються нестерпно довгими, нерівномірними, позбавленими поетичної таємничості або підтексту» [21]. Ще однією ознакою верлібризму є примітивні рими, які трапляються у поезіях митця: всі/порі, дощі/сльоти. Письменник багато експериментує з віршованою мовою, тому часто балансує на межі верлібру та силабо-тоніки: «Повітря хвилюється і тремтить, / Листя вовтузиться, шурхотить, / Небо проміниться, палахкотить, / І як з твоїм наближенням від тих кроків / Віконні шиби дзеленчатъ, як моя аорта» [36, с.110]. Деякі літературні критики висловлюють негативні відгуки щодо подібних експериментів з поезією, відверто говорячи, що такій творчості не місце у вітчизняній літературі. Інші ж експерти притримуються думки, що зараз є тенденцією експериментувати з римами та шукати нові способи подачі інформації.

Ще один міф, який переслідує не тільки Андрія Любку, а й всіх сучасних письменників: думка про те, що всі вони постмодерністи. У своїй статті «Час і Місце, або Моя остання територія» Юрій Андрухович визначає риси постмодернізму, зазначаючи, що цей напрям характеризується:

– По-перше, цитуванням або колажуванням. Цю ознаку ми можемо спостерігати в одному із віршів Андрія Любки, який написаний на манер поезії Павла Тичини «Я утверждаюсь»: «Класична гидь! / Тремти – я розвертаюсь! / Тобі ж кладу я дощок цілий віз. Я стверджуюсь, я – утверждаюсь, / Бо я – постмодерніст!» [20, с.243]. Андрій Любка фактично перефразовує вірш;

– По-друге, це експерименти з мовами, які стали особливостями творчості багатьох сучасників.

–По-третє, постмодернізм «заграє з масовою культурою, демонструючи несмак, вульгарність, не гребуючи сексом, садизмом і насильством» [3].

Наведені вище ознаки постмодернізму, за Юрієм Андруховичем, дають підставу стверджувати про те, що Андрій Любка – письменник - постмодерніст. Але радше це поняття характеризує не тільки його, а усіх сучасних українських митців.

Аналізуючи інтерпретацію творчості Андрія Любки в українському літературознавстві, ми дійшли висновку, що велика частка літературних критиків навантажують творчість письменника стереотипами та міфами, стверджуючи про вульгарність та примітивність мови творів. Творчість митця деякі експерти сприймають як недолуге володіння словом та невмінням дібрати правильну риму. Інші ж говорять про самотність літературної мови письменника, про її оригінальність, емоційність, щирість, акцентуючи увагу на тому, що обценна лексика, верлібристика не є помилкою та ознакою недосвідченості автора, а є новаторством та творчим здобутком. Тому можна стверджувати, що творчість письменника - двотисячника інтерпретується в українській літературі досить неоднозначно

1.2. Загальний огляд творчого доробку. Рецензія і критика твору

Перед читачами Андрій Любка постає у трьох іпостасях: письменника, перекладача, активного учасника різноманітних літературних конкурсів.

Розпочнемо з письменницької діяльності митця. Його бібліографія налічує три поетичні збірки:

- «Вісім місяців шизофренії»;
- «Тероризм: Навчальний посібник, вибрані поезії»;
- «Сорок баксів плюс чайові».

Збірка «Вісім місяців шизофренії» у деякому сенсі стала автобіографічною, адже поет не зник шукати натхнення, ідеї, він просто фіксував на папері все, що відбувалося навколо. Завдяки цьому, дев'ятнадцятирічний хлопець із Закарпаття перетворився на відомого українського поета. У своїх віршах Андрій Любка розповідає різноманітні історії, які часом можуть здатися недороченими, але незважаючи на це, вони просякнуті життєвою мудрістю та не містять пафосу, який притаманний більшості дев'ятнадцятирічним молодикам. *«Я дімедролю. Читаю вірші. / Багато бухаю. Багато сплю. / Залізаю у сон, наче у нішу. / Я матюкаюсь. Але не курю»* [33]. Текст містить жаргонізми, вульгаризми та сленг, який став особливістю творчості письменника. Незважаючи на мовно-стилістичні особливості збірки, вірші у ній несуть ранковий, замріяний настрій. З цієї причини збірка скидається не на восьмирічний роман, викладений на папері, а солодкий сон про пиво, жінок, пробудження, після якого спонукало автора записати його на папір, аби не забути ці солодкі та п'янки моменти. Тобто зміст та настрої збірки можна трактувати по-різному, що також є ще однією з особливостей творчості поета.

Книга «Тероризм: Навчальний посібник, вибрані поезії» вийшла друком у 2008 році. Читаючи вірші зі збірки, читач спостерігає безперервний рух, адже вони містять багато дієслів, які позначають найрізноманітніші життєві процеси від «чистити зуби» до «їхати». Окрім того, цю збірку можна назвати книгою контрастів, адже у ній поєднується непоєднуване. В одному вірші зображуються терористи під літаками, а в іншому студентки філологічного факультету, які лягають під потяг. Поряд із жорстокими картинками можна прочитати ліричні рядки: *«Ти залишаєшся у моїх спогадах, наче на проявлених / Фотоплівках, найчастіше згадую тебе, перебуваючи в Темряві»* [37, с.83]. Збірка також має епатажний характер, що можна зрозуміти з назви видання та заголовків до віршів, адже сама назва «Тероризм: Навчальний посібник, вибрані поезії» попереджає читача про те, що його буде чекати далеко не легкий текст та смислове навантаження. Серед найбільш епатажних творів збірки можна виокремити наступні: «Ленін», «Тичина з Рильським» «Шева і алкоголь». Вірш

«Ленін» має іронічний характер, де автор розповідає про Володимира Ульянова, як про такого, якого постійно безпідставно прославляють, пишучи про нього вірші, філософські трактати. Поета це обурює, про що свідчить початок поезії *«Ленін – слово, від якого мене рве на шматки»* [37, с.68]. Інші вище названі твори також написані в епатажному, притаманному для письменника стилі, де видатні українські митці зображуються у незвичних для них ролях, у ролях пияк та хуліганів.

Поетична збірка *«Сорок баксів плюс чайові»* дещо відрізняється від двох попередніх творів Андрія Любки, адже містить вірші про кохання, яких налічується понад п'ятдесят. Основна ідея книги в тому, що у житті за все доведеться платити і не важливо, чи то за палке кохання, чи то за сором та провал. Деколи плата буває настільки великою та дорогою, що потребує ще й чаювих. Назва збірки несе не тільки символи, які пояснюють структуру книги, а ще й її смислове навантаження. Щодо структури, то збірку можна розділити на дві частини: сорок – це сорок неримованих віршів, а чайові – це римовані вірші. Окрім того, збірка має географічний аспект, тобто ліричний герой мандрує з однієї локації в іншу. Варто зазначити, що його подорожній маршрут складається у більшості з європейських міст, українські точки він майже оминає. Деякі міста, країни він називає, а деякі залишає у загадці, апелюючи асоціаціями, наприклад: *«Татри перед першими заморозками»* [36, с. 74], *«стара добра Європа»* [36, с. 69], *«мішок болгарського перцю»* [36, с. 17], *«старий румун на трасі біля Тячева»* [36, с. 17]. Незважаючи на опис мандрів ліричного героя, провідним образом збірки є жінка. Це жінка, яка не розкриває секретів зваблення, не поводить себе нахабно та вульгарно, тому фактично у збірці вона постає ліричним фантомом, відголоском мрій і фантазій автора.

Серед його творчого доробку нараховується й два романи:

–«Карбід»;

–«Твій погляд, Чіо-Чіо-сан»

Пригодницький роман *«Карбід»* оповідає читачеві про те, як група активістів на чолі з учителем Михайлом Олексійовичем Чваком вирішують побудувати тунель між Україною та Європою, аби ці дві точки світу об'єдналися. Саме через учителя роман отримав таку назву, адже сорокачотирьох річний викладач мав проблеми зі шлунком, через що й отримав прізвисько «карбід» та прозвав себе Тисою. Особливістю роману є те, що головний герой ідеалізує світ, будуючи у своїй уяві країну мрії. Плану єдності Європи з Україною перешкоджає бандит, махінатор Ведмедів Золтан Бартик, який планує використати тунель для контрабанди. Таким чином у творі перетинаються два світи. Перший – це ті, хто хочуть зробити якнайкраще для своєї країни, думають про майбутнє держави, а другий – це ті, хто готові використати будь-яку можливість для покращення власних, інколи навіть незаконних інтересів. Стилістичною особливістю твору є контрастність текстових блоків, адже деколи

автор вживає нецензурну лексику, не соромиться гостро висловлювати свою думку щодо ситуації, а деколи філософствує, даючи читачу ґрунт для роздумів. Наприклад, фраза *«Життя тут настільки важке і безпросвітне, – пише автор про цю частину України, – що прожитий день одразу ж хочеться забути. Напитися ввечері так, щоб зранку нічого не пам'ятати»* [34] з емоційної точки зору має ліричний відтінок та привід замислитися про сенс життя. Символом твору є кордони. Це слово вживається у двох сенсах: кордони між державами (пряме значення) і кордони між людьми (метафора).

Роман «Твій погляд, Чіо-Чіо-сан» – це твір, що за жанром нагадує детектив, але насправді є віддзеркаленням суспільних проблем. Твір зображує бажання помсти головного героя Марка за смерть дружини водію, який unik покарання. Тобто у творі зображується типова ситуація, коли людина unikла покарання, тому що звикла це робити і тому що не вміє нести відповідальність за вчинки. Незважаючи на це, Марк вирішує вбити не водія, а суддю, який розглядав цю справу, адже саме він як представник закону повинен був покарати винного, але натомість відпустив його на волю. Головний герой вірить, що він вчинить благородно, якщо вб'є суддю і думає, що таким чином він знищить зло. Марк поступово з жертви перетворюється на жорсткого злочинця, який ретельно планує вбивство та вистежує свою жертву. Основною проблемою роману є вседозволеність та безкарність можновладців, що зображується у словах головного героя *«П'яне багате чмо збило молоду дівчину на пішохідному переході, а ви його покриваєте, бо він суддя, і підливав йому мер, у якого самого руки по лікті в крові. Я ще доб'юся справедливості, не лише суддя сидітиме, а й ви всі, продажні шкури, гнитимете в тюрмі! Революція гідності, нова поліція, реформи! – кривлявся я. – Та ви спилися вже так, що далі нікуди!»* [61]. Окрім того, автор висвітлює проблему продажності церкви, відносини між Україною та Європою, діяльність засобів масової інформації, торгівлю зброєю, які стали актуальними з початком військового конфлікту на Донбасі. Під час опису важливих суспільних проблем автор вживає розмовну лексику *«Нализатися тієї ночі було фатальним рішенням. Як там кажуть? Коли місто засинає, прокидається мафія»* [61].

Має у своєму творчому доробку автор й короткі збірки, серед яких:

- «Кілер. Збірка історій»;
- «Спати з жінками»;
- «Кімната для печалі»;
- «Саудаде»;
- «Кілер+».

Збірка оповідань «Спати з жінками» містить п'ятдесят розповідей, які демонструють читачеві проблеми життя, довіри, суспільства, торкаються політики та Євромайдану. Варто

зазначити, що історії не пов'язані однією сюжетною лінією, вони різні, а тому оповідають про різні проблеми. У цій збірці Андрій Любка розповідає як власні історії, так і ті, які він запозичив з інших джерел, доповнюючи їх влучними афоризмами.

«Кімната для печалі» – це збірка, яка має спільну сюжетну лінію і складається з одинадцяти оповідань, які за композицією нагадують роман. Головним героєм твору є самотність. У збірці оповідається про сум, меланхолію пройдешніх днів, про спогади, які одночасно зігрівають людську душу і нищать її. Як каже автор «Після «Карбіда» мені захотілося написати абсолютно несподівану книжку. Якщо та була веселою й кримінальною, то «Кімната для печалі» – це таке саудаде й фадо, ностальгія й меланхолія. Здається, ці оповідання за настроєм найближче до моїх віршів. Щось на кшталт *«Ти прокинешся зранку в кімнаті для печалі і скажеш: ця твоя здорова їжа колись мене вб'є»* [27].

У 2017 році вийшла друком ще одна збірка Андрія Любки «Саудаде». Щодо значення слова, то саудаде це – «емоційний стан, який можна описати як складну суміш світлого суму, ностальгії за втраченим, туги за нездійсненим і відчуття тлінності щастя. Саудаде висловлює тугу від незворотної втрати чогось дорогого серцю» [2]. Саме збіркою таких історій і є видання «Саудаде». Книга містить 63 історії, які переходять одна в одну, концентруючи увагу читача на проблемах. Ці історії про ностальгію,плинність

«Кілер +» є модифікацією видання «Кілер», адже доповнена двома новими оповіданнями. У збірці відчувається вплив творчості Чарльза Буковські, Мілана Кундери та Єжи Пільха. У книзі митець шукає себе, будує детективні сюжетні лінії, епатує та не відступає від свого оригінального стилю. Літературні критики говорять про те, що саме в цій книзі автор відкриває себе справжнього, адже без прикрас змальовує почуття, події, які доповнюються притаманними йому мовно-стилістичними ознаками.

Щодо перекладацької діяльності, то найчастіше у роботі Андрій Любка використовує дві мови: польську та хорватську. З польської перекладені такі видання:

- Богдан Задура «Нічне життя»;
- Богдан Задура «Найгірше позаду»;
- Лідія Осталовська «Акварелі».

З хорватської письменник переклав наступні твори:

- Марко Погачар «Людина вечеряє в капцях свого батька»;
- Срджан Валяревич «Кома»;
- Светислав Басара «Фама про велосипедистів»;
- Мухарем Баздуль «Концерт»;
- Міленко Єргович «Батько».

Проаналізувавши творчість митця, можна зробити висновок, що ліричний герой його творів скрізь однаковий. Він має два «хобі», які дійсно приносять йому задоволення: алкоголь та кохання. Деколи ці задоволення поєднуються одне з одним: «Не знаю, що зі мною трапилось – я був п'яним і втомленим, накуреним, безмежно ніжним, я був суцільна ніжність. Пішов до бару за випивкою, присів за стійку, розговорився з офіціанткою, і пив, пив, пив, і так минуло дві години, я сміявся й курив, підспівував музиці з колонок, замовляв собі й їй подвійні, зовсім забув про тебе» [35, с.5]. Тобто ліричний герой автора пиячить за жінок і через жінок. Такий образ головного героя твору став звичним та незмінним для читачів Андрія Любки.

Ще однією особливістю творчості письменника є те, що багато історій, віршів він присвячує жінкам, їхньому тілу, почуттям.

Одним із останніх доробків Андрія Любки є роман «Мур», який вийшов друком у видавництві Meridian Czernowitz 2020 року. Твір викликав неоднозначні відгуки і нерідко досить негативну критику. Роман написано дещо нетолерантно стосовно гендерних питань. Перша презентація книжки відбулася 4-6 вересня 2020 року під час XI Міжнародного поетичного фестивалю MERIDIAN CZERNOWITZ за участю автора.

Серед літературознавців і критиків, які висловлювали критичні погляди стосовно роману «МУР», слід назвати імена Ж. Кузнєцової, А. Ткачука, А. Дрозда, І. Деяка, Ю. Рябухіної та ін. Дослідники творчості Андрія Любки глибоко аналізують названий твір, звертають увагу на сюжет роману, систему образів, динамічність розвитку подій, а також акцентують увагу на особливості художнього мовлення письменника. Так, Ж. Кузнєцова зазначає, що насправді «малий український роман» виявився дуже сатиричним. У книзі можна знайти багато пафосних стереотипів і перебільшень, які, за словами критика, «зрубано однією сокирою, тобто книжкою» [30]. У кожній піднятій Андрієм Любкою темі, відчувається життєвий досвід автора. Письменник не новачок у написанні постмодерністської прози, про що всіляко нам демонструє роману «МУР». Ж. Кузнєцова для прикладу наводить сцену з курсовою роботою з використання фразеологізмів, яку пише одна з героїнь, головний герой переказує другові свій із нею діалог, де на всі боки сипле «знанням цього питання» [30].

А. Ткачук оцінює роман Андрія Любки «МУР» як повернення до витоків свого зацікавлення молодим українським прозаїком, який вніс в українську літературу новизну. Твір викликав у критика ностальгію за іронією, сарказмом і просто став вишуканим стильом в сучасній літературі. На думку А. Ткачука, не полюбити цей витвір Андрія Любки може хіба людина з атрофованим почуттям гумору [40].

За словами А. Дрозда, роман Андрія Любки заслужено переміг у номінації найгірший опис сексу в українській літературі у 2020 році. Автор отримав премію «Золотий хрін», яку виборов серед десятка інших творів сучасних літераторів в Україні. На думку критика,

щорічна премія за «найгірший (недоречний, брутальний, позбавлений смаку) опис сексуальної сцени в художніх текстах сучасної української літератури. А. Дрозд, визнаючи надмірність сексуальних сцен у романі «МУР», наголошує також, що нині «тріумфальною» стала сцена жорсткого сексу в одному зі штабів партій, яку молодий український письменник зобразив як метафоричну помсту всім українським політикам – працівниці партії «вставляли за незаконну приватизацію» та анальним проникненням нагадували про «злочинний режим нелегітимного президента Януковича» [48].

Заслуговує на увагу думка іншого літературного критика І. Деяка. За його оцінкою, роман умовно можна поділити на два твори. У першому, за словами дослідника, автор цинічно і «похабно» описує походеньки «ліричного героя». Хоча лірики в образі головного героя роману «МУР» дуже мало. У другому ж маємо не позбавлені цікавості пригоди гуцульського духового інструменту – трембіти. І хоч Андрій Любка зумів поєднати ці дві лінії, вони дуже різні, зліплені але не перетворені у одне ціле, що сильно кидається в очі [19].

Сюжет «МУРУ» побудований навколо постаті поета Романа, який хоче написати Великий Український Роман, який відчуває, що пора йому входити в історію національної літератури. Однак героєві не властиві працьовитість і наполегливість, немає в нього натхнення для створення літературного шедевр. Крім похмілля та прагнення слави в Романа нічого немає. Автор знайомить читача із літератором уже не на першому році його прокрастинації, коли він завершив довготривалий ремонт ідеальної квартири-майстерні, сарафанне радіо передає про велику літературну працю. Перед Романом постає дилемне питання, яку з минулих любовних пригод узяти з собою у майбутнє і світле літературно-сімейне життя. Відповідь на нього герою шукає до кінця книги. Роман розуміє, що настав час одружуватися, мати коло себе жінку-музу й берегиню сімейного вогнища.

Сам письменник стосовно сюжету та історії написання роману зазначає: «Історії, на яких базується сюжет роману, переважно правдиві, але не автобіографічні: це ситуації, що траплялися з моїми друзями-письменниками, їхні амурні пригоди й любовні інтриги; вони розповідали мені їх за чаркою, а я все запам'ятовував, а тепер записав у роман про молодого поета, завбачливо змінивши реальні імена й локації. Мушу додати, що це абсолютно «карантинний» роман – я написав його за три весняні місяці, скориставшись тим, що весь світ став на паузу. Річ у тому, що було так нудно і трохи страшно, що мені захотілося чогось веселого й жвавого – і для себе, і для своїх читачів» [25].

Більша частина роману – це оповідь Романа своєму другові-сусіду про колишніх подружок і нинішніх претенденток на одруження з ним. Товариш робить табличку, з якої очевидно, що Романові потрібні зовсім не надійна супутниця на все життя. У книзі багато загадкового, читачеві не одразу зрозуміло яке відношення до вибору героя має трембіта, для

чого у його кімнаті на стіні висить чехівська рушниця. Загадка вирішується наприкінці роману, який завершується у стилі театру абсурду.

І. Деяк зауважує, що з розвитком подій сюжет роману змінюється і в останній частині книги автор пропонує оповідку про вкрадену трембіту. За динамікою і духом пригод історія про гуцульський інструмент значно перевершує усі попередні розділи книги Андрія Любки. «Якби це була музика», – зауважує І. Деяк, – «то за стилем мабуть то був би гуцул-панк, щось схоже на Перкалабу але жорсткіше. Чого варте тільки озвучення дій персонажів строфами із пісні про Довбуша» [19]. На думку критика, в житті таке не можливе, але художній вимисел автора є цікавим.

За словами Ю. Рябухіної, з перших же сторінок роману «МУР» складається враження, немов письменник сильно втомився слухати безкінечні розмови про необхідність ВЕЛИКОГО УКРАЇНСЬКОГО РОМАНУ. Дослідниця визначає твір як «конкретну рефлексію» митця на тему художньої літератури сучасності. Задаючись ціллю донести свій задум максимально доступно, сформульований він не метафорично, а «в лоб», про що свідчить наявність великої кількості «критики критиків», самокритики, критика літературного процесу, критичне ставлення до всіх потуг художнього творення – героя ніщо не влаштовує, бо все не так, як він це бачить [47].

Створюючи «малий український роман» письменник піднімає одночасно багато актуальних тем: політика, соціальне життя сучасного суспільства. Твір вирізняється наявністю великої кількості авторських неологізмів, фемінітивів. Роман «МУР» цікавий локальним колоритом, карт-бланшем героїв, насиченим культурним життям. Все це допомагає письменнику зацікавити якомога ширшу читацьку аудиторію, кожному, хто бере до рук книгу, припаде до вподоби щось своє. Як зауважує Ю. Рябухіна, усе в тексті роману «не те, чим здається, але щоб це побачити, треба примружити око й відчуті радість впізнавання» [47]. У «малому українському романі» Андрія Любки безліч алюзій на щось і злам четвертої стіни трьома великими примітками, над якими дотепно жартує сам письменник, і які викликають захват у читача. З цією метою біля кожного такого моменту Андрій Любка пише іронічний коментар про критика, який, наче психоаналітик, проаналізує все, що відбувається з героями, щоб зазирнути у приховану сутність речей.

Набір художніх засобів, вжитих автором роману «МУР», створює, за словами Ю. Рябухіної, ефект «я все зрозумів, тому книжка мені сподобалася, а кому не сподобалася, той не вловив самокритики» [47]. Якщо зазирнути на сторону літературних оглядів українського фейсбуку, то тут, то там можна натрапити на довгі дебати, де опоненти з мечами у стилі «Це тонка іронія над літературним процесом» не намагаються знайти порозуміння з авторами цитат «Книга разова, як презерватив». Книга містить багато самоіронії, яка безвідмовно

працює. Письменник постійно підливає воду у вогонь й на кожне критичне зауваження, як-от: «нічого дотепнішого, веселішого, смішнішого та еротичнішого про прокрастинацію не читав» відповідає: «Я боявся, що після публікації «Муру» почнеться хвиля критики, скандалів, публічної анафеми і навіть спалення роману. Але автор дуже сміливо втілює свій задум і пише відверто і критично про буденне життя не дуже талановитого і ще менш працьовитого митця, якому все заважає взятися за написання великого українського роману.

Андрій Любка добре розумів, куди він хотів влучити, кого хотів зачепити своїм твором, який не залишив поза увагою як читачів, так і критиків. Сам письменник зауважує, що це був його маленький «хуліганський задум». Він не раз чув «масні» та відверті історії своїх колег-письменників, до того ж хотів взяти паузи між більш масштабними проєктами, а також виникла необхідність чимось корисним зайнятися на карантині.

Андрій Любка, створюючи роман «МУР», завдавався ціллю викликати фурор серед читачів і критиків, твір написаний, немов для горіння. У цьому полягає цінність книжки. Її написано, щоб улаштувати гострі дискусії в соціальних мережах, щоб отримати головну премію на літературному конкурсі «Золотий хрін», щоб монтувати критичні книжкові відеоогляди. Роман письменник писав у період карантинних обмежень, коли людям було дуже важко, страшно та самотньо, коли знавці художнього слова і пересічні читачі не потребують великого шедеврального твору, але потребують малої розради і підняття настрою. Книга понукає людей, сидючи на кухні за горнятком кави, згадувати власні пригоди, що з ними траплялися в житті, щоб не забути про те, що життя продовжується, існує за межами їхньої квартири. Книга примушує посміятися над колоритним абсурдом, що може відбуватися у будь-якому місті чи містечку. Знайти пригоди, не виходячи з хати. Посміятися й відучити себе затишно і краще, хоча би на тлі такого мізерного персонажа, як Роман з «МУРу». Герой у стилі малої людини коментує все на світі: літературний процес, жінок, уклад життя, політику, ремонтні роботи, гуцулів. За його критичним, іноді навіть жовчним ставленням, ситуативними метафорами та в'їдливими коментарями смішно стежити.

У Книжці багато правди і гумору. Гумор, за задумом самого автора, не призначений для читачів-інтелектуалів. Тому «МУР» легко читається. Хоча герої Андрія Любки жахливо ставляться до жінок, але не визнають того. У романі багато самоіронії, яку головний герой використовує не як щит, а як меч, бо не має кращої зброї. Художні описи сексу у книзі дуже некомфортні, моральні цінності героїв сумнівні, а про кухонні балачки такого рівня не хочеться знати нікому, бо все, що відбувається на кухні, має на ній і залишатися.

Звичайно, можна намагатися проводити ці паралелі між героєм і автором, між рамкою роману й основними подіями, аналізувати розповіді і критичні зауваження молодого письменника Романа, яке до цього має значення розмір трембіти та табличка всіх персонажок

роману. Але Роман у книзі Андрія Любки сам проговорив усі історії і сам із них посміявся. Така книжка не потребує аналізу, бо її ціль інакша, за словами Ю. Рябухіної, – витягти читача на кілька годин з сірої реальності, типових буднів [47]. Чи сподобається читачеві той світ, у який його запрошує письменник, чи ні, залежить від того, яку життєву філософію сповідує.

Роман молодого ужгородського письменника «МУР», за словами Ю. Рябухіної, може заслужено стати ситуаційною емоційною розрадою, бо текст твору вражає своєю візуальністю. Описані автором події і життєві перепетії, які переживає головний герой Роман легко уявити, хоча часом подібна візуалізація «завдає майже фізичного болю, окрім якщо читач не вуайерист» [47]. Цю властивість роману відзначило журі конкурсу «Золотий хрін», про що свідчить присвоєння Андрію Любці найвищої премії. Проте картинка, за твердженням Ю. Рябухіної, формується в голові дуже легко, тому в роман автора «заходиш, наче в імерсивний спектакль». Критики відмічають більшу, ніж зазвичай, еротичність книги А. Любки, герої книги багато п'ють і вживають нецензурну лексику, але всі є дуже колоритними і типовими молодими людьми, багато з яких представники богемного світу.

«Малий український роман», як його ще називає сам автор, – це правдива історія про ретроспекцію і сучасний літературний процес в Україні з середини. Ця книга, немов оголений нерв буття окремих письменників. У романі автор без прикрас, а подекуди надто відверто розповідає про життєві будні не лише літераторів. Дуже відкрито письменник веде мову про такі явища як пияцтво, любовні трикутники, життєві плани представників богемного світу. На сторінка книги постають представники мельпомени, журналістики, науковці, спортсмени і студентська молодь. Автор дуже колоритно розповідає про життя західних міст і містечок – Львів, Ужгород, Рахів, а також східний агломерат Лисичанськ.

Окремо слід сказати про мову твору. Андрій Любка використовує різноманітні мовні засоби виразності, фразеологізми. У романі звучить як вишукана українська літературна мова, так і діалекти. Рядки роману «МУР» багаті на стійкі сполуки слів, читати одне задоволення. Неочікуваний поворот наприкінці книги змушує з головою поринути в текст. Непересічному читачеві стає цікаво: а що ж там буде далі? Чим це все закінчиться? І хоч очікувань стосовно фіналу у читачів здебільшого не виникає (зазвичай люди читають роман і намагаються передбачити, відтворити в уяві майбутнє завершення книги або ж кінцівка сама впливає із прочитаного раніше), все ж розв'язка, хоч і не позбавлена логіки, досить спокійна порівняно із попередніми подіями. Читач очікує ще якогось буму й несподіваного повороту. Водночас кінець «МУРУ» не вплинув на загальне враження від книги. Текст дуже легко читається, його можна осилити за кілька годин. За словами С. Тодер, буденність сюжету роману Андрія Любки, відсутність авторської ідеалізації та фантастики, простота викладу мимоволі перетворюють читача свідком описаних історій, які переживає головний герой Роман.

Дослідниця звертає увагу на реалістичність, життєвість описаних подій: «Ви можете заперечити й сказати, що в будь-якому художньому тексті реципієнт є спостерігачем, а інколи, примірявши на себе роль персонажа, й учасником, проте тут я мовлю про дещо інше. Читати про типи людей, з якими зустрічаєшся час від часу, ходити щодня описаними вулицями... Це зовсім інше відчуття присутності в словесному матеріалі» [55].

Отже, роман Андрія Любки «МУР» справедливо займає помітне місце у сучасній українській літературі і по праву може вважатися одним з кращих доробків у творчості молодого ужгородського письменника.

РОЗДІЛ 2. Система фемінітивів на прикладі роману «МУР»

2.1 Фемінітиви в контексті виникнення, вживання і сприйняття

Андрій Любка майстерно описує неприкриту правду про наших жінок. Значне місце в образній системі прозових текстів письменника відведено жіночим персонажам. Одним із яскравих художніх доробків автора, в яких він вибудовує цілісну феміносистему, є роман «МУР». Це зумовлює широке функціонування в мовній тканині цього прозового твору номінацій на позначення осіб жіночої статі. Такі назви в українській лінгвістичній науці термінологічно набули статусу фемінітивів.

В українській мові історично переважали найменування осіб чоловічої статі, що пояснювалося тим, що жінки практично були усунені від управління суспільно-політичним життям. Проте з часом в ужитку почали з'являтися слова для номінації жінок, залучених у тій чи іншій професійній чи соціально-політичній сфері. В даний час на активному вживанні фемінітивів наполягають учасники феміністичного руху, які виступають проти маскулітності у лінгвістичній площині.

У 2019 році було затверджено нову редакцію Українського правопису, згідно з якою повертаються до вжитку певні особливості правопису 1928 року, які становлять частиною української орфографічної традиції і відновлення яких має сучасне наукове бачення. Серед іншого, набуває унормування вживання в українській літературній мові фемінітивів. Історично склалося так, що широке вживання більшості фемінітивів є нехарактерним українській мові. Особливо таких, що стосуються називання осіб за родом професійного заняття, наприклад, членкиня, пілотеса, виборниця, полковниця тощо. Появу фемінітивів пов'язують із розвитком гендерної україністики, одним із важливих проблем якої є дослідження збільшення суспільної ваги та ролі жінок у сучасному соціумі та необхідності номінації понять, адаптованих під названі процеси [13, с. 119].

Обґрунтування використання фемінітивів з погляду необхідного та закономірного розвитку мови відповідно до розвитку суспільства – це відносно нова ідея, яка, тим не менш,

вступає в полеміку з відомостями традиційної граматики української мови. Не можна сказати, що фемінітиви – це виключно нове явище, досі не відображене у теоретичних роботах учених-лінгвістів – питання стоїть про усталений список фемінітивів, за допомогою яких проявляється в мові розмежування за гендером, та про фемінітиви, що утворюються за тією самою словотворчою моделлю, але не використовуються досить часто. Серед лінгвістів, які об'єктом свого наукового пізнання обрали фемінітиви, варто назвати А. Архангельську, М. Бруса, Ю. Кузьменко, Т. Нестеренко, А. Нелюбу та ін.

Фемінітиви почали з'являтися в широкому вжитку з розвитком фемінізму з метою позначити жінку в суспільстві та надати їй більш високого статусу, адже, на думку прихильників фемінізму, українська мова патріархальна та основні слова, що характеризують людину з позиції соціального статусу, чоловічого роду: професії, рід діяльності, посади: лікар, політик, секретар, міністр, директор, автор, блогер і т.д. Отже, на думку представників фемінізму, оскільки мова відображає стан суспільства, ситуація з українською мовою наочно показує, як зневажливо ставиться до жінок чоловіча частина населення, що рівності немає і її важко досягти навіть у сучасному соціумі, де декларується гендерна рівність [60, с. 161].

З одного боку, цілком обґрунтовано, що фемінітиви можуть допомогти жінкам у боротьбі за рівноправність. Однак нерідко ми стикаємося з тим, що фемінітиви «ріжуть вухо», звучать і виглядають якось неправильно. До того ж, фемінітиви – частина мови, і цим, безумовно, цікавляться дослідники та вчені у спробі розібратися, чи потрібні фемінітиви та чи вони відповідають мовним нормам. Найбільш часто зустрічається серед лінгвістів думка – ні, не відповідають. Слова чоловічого роду, що характеризують соціальний статус людини, який завжди вдало поєднуються з суфіксами, використовуваними освіти від них фемінітивів. Наприклад, поєднання з деякими суфіксами надає слову зверхнього характеру (*блогерка, редакторка, математика/математичка, хімічка, бухгалтерка, букмейкерка* тощо)

Нині спостерігається підвищений інтерес до слів, які позначають осіб жіночої статі за професійною, соціальною, релігійною приналежністю та місцем проживання. Такі слова називаються фемінітивами. Словник відсилає нас до наступного визначення цього поняття: «Фемінітиви (від лат. *femina* – «жінка»; також використовується варіант фемінативи) – іменники жіночого роду, які позначають жінок, утворені від однокорінних іменників чоловічого роду, що позначають чоловіків, і є парними до них» [51].

За твердженням А. Архангельської, іменники на позначення осіб жіночої статі формують окрему номінативну підсистему української мови, так званий жіночий лексикон [4, с. 13]. М. Брус визначає її як фемінікон української мови [8, с. 37]. Сьогодні існує багато визначень поняття фемінітиву. Т. Нестеренко трактує фемінітиви як іменникові апелятивні назви на позначення осіб жіночої статі за професією, родом занять, соціальним станом і статусом,

територіальною належністю, особливими рисами й характеристиками, що корелюють з чоловічими назвами та забезпечують гендерну симетрію в мові [43]. Фемінітиви, за визначенням Г. Плачинди – це слова жіночого роду, які виступають альтернативою або є парними аналогічним поняттям чоловічого роду, які переважно вживаються для позначення всіх людей незалежно від їхньої статі [45, с. 4].

А. Загнітко фемінативи визначає як слова, які потенційно є виразниками чоловічої і жіночої статі, а в структурі мови марковані граматичним жіночим родом, що пояснює їхню назву [22, с. 77].

Зазвичай фемінітиви позначають професії, соціальну належність та місце проживання. В українській мові фемінітиви утворюються за допомогою різних суфіксів, з яких продуктивними є -к- (наприклад, диктор – дикторка, студент – студентка), -ниц- (письменник – письменниця) та деякі інші, а також шляхом заміни суфікса (наприклад, від іменника *продавець* утворено *продавчиня*). При цьому той самий словотвірний тип може як реалізовуватися, так і ні (наприклад, «студентка», але не «президентка»).

Досягненнями фемінізму другої хвилі (друга половина ХХ століття) є політичні свободи та законодавчі права, яких добилися феміністки у різних країнах світу. Жінки змогли здобувати вищу освіту, будувати кар'єру, займатися підприємництвом, розпоряджатися власним майном, що змінило уявлення про роль жінки в сучасному суспільстві, а також вплинуло на зростання самосвідомості жінок [23, с. 21].

Нині активістки, які уособлюють собою третю хвилю фемінізму, яка почалася в 1990-ті роки, виступають за необхідність змін у культурних стереотипах, позначенні жінок у мові та зображенні жінок у медіа.

Зміни, що відбуваються в сучасному суспільстві, неминуче знаходять відображення в мові, що призводить до виникнення нових мовних одиниць та форм. Тепер, коли жінки активно займають позиції, раніше доступні тільки чоловікам, проблема позначення осіб жіночої статі із соціальної та професійної приналежності стоїть особливо гостро.

Поява низки нових номінацій осіб жіночої статі покликана змінити андроцентризм української мови, що констатується низкою вчених [23, с. 23] і зробити видимими жінок, які займаються різного роду діяльністю, у тому числі раніше виключно чоловічою, у мові. Люди, які активно використовують і просувають фемінітиви, вважають, що мова впливає на свідомість, а значить, зміни в мові також можуть впливати на ліквідацію нерівності в соціумі.

Багатьом мовам слов'янської групи властиво послідовне утворення та вживання фемінітивів, що підтверджується порівняльним аналізом. Так, наприклад, існують такі пари слів у болгарській мові: *автор* – *авторка*, *лікар* – *лікарка*, *менідж'р* – *менідж'рка*; у чеській: *autor* – *autorka*, *doktor* – *doktorka* тощо [13, с. 120].

На певні відмінності у традиціях творення іменників на позначення осіб жіночої статі вказує Л. Кислюк. Дослідник зауважує, що в польській, болгарській, словацькій або чеській мовах їх утворюють послідовно, регулярно та без жодних обмежень. У білоруській, українській та російській мовах у розмовному стилі вони є часто вживаними, однак літературна норма обмежує їхнє творення, що зумовлює появу складних назв. Наприклад: жінка-космонавт, а не космонавтка [26, с. 114].

Фемінотворення Андрій Любка – це власне знання, бачення і творче відображення автором реального життя, побуту і психології сучасних українських жінок. Жінка як особа жіночої статі має у романі «МУР» переважно найменування *жінка, рідше баба*, а особа різного віку – назви *дівчинка, дівчина, дівка, кубіта, молодиця, бабця, стара* та ін. Роль, статус, функції жінок, образи яких ми зустрічаємо у творі Андрія Любки, далеко не є обмежені сімейним середовищем і домашнім побутом, тому центральними номінаціями у творах письменника виступають назви споріднення і свояцтва – апелятиви й антропоніми (*мати, дочка, сестра, тітка, теща, свекруха, бабуся* тощо), назви, що вказували на господарську діяльність (*господиня, кухарка* тощо).

На сторінках роману Андрія Любки «МУР» переважають представниці високого соціального статусу, освічені, які знайшли себе у цьому житті, зробили кар'єру. Багато найменувань осіб високого соціального стану з твору вжито в жартівливо-іронічному тоні. Автор під час звертання до героїнь чи в розмові головного героя про них вживає схвальні фемінітиви (*янголиня, панночка, ціпочка* та ін.), або зверхні чи образливі слова (*курва, вертихвістка, верховодка, баптистка* та ін.). На підтвердження цієї тези наведемо кілька уривків із роману Андрія Любки: *Крім цього, Алла цікавилася філософією (вочевидь, ще та збоченка), вірила в гороскопи (такій легко задурити голову) і шаленіла від солодоців (обмазувати її кремом і слизувати або навпаки – дати їй полізати)* [38, с. 45]. Аллу, одну із числених подруг головного героя, письменник називає дурною куркою, дурепою.

Андрій Любка у романі «МУР» дуже часто вживає фемінітиви, які мають розмовний, дещо знижений відтінок і властиві народній мові. Серед таких фемінітивів у творі фіксуємо лексеми *баба «жінка», невіста «жінка»*. У романі згадуються як чужоземки, так і землячки (*східнячка, львів'янка, ромкиня* та ін.).

На позначення осіб жіночого роду письменник вживає слова *дама, пані, панна* та ін. Загалом основу фемінікону Андрія Любка становлять як традиційні загальноновживані в українській мові слова, так і авторські новотвори (*панчиня, поліцейкиня*), або навіть вплетені поодинокі іншомовні слова зі значенням особи жіночої статі (*кубіта, герла*).

Найбільше фемінітивів, виявлених у романі «МУР», відносимо до морфологічних утворень, зокрема суфіксальні фемінітиви із продуктивними формантами –к-а (*панянка,*

внучка, вчителька, архітекторка, львівянка, східнячка), -иц-я, -ниц-я (зрадниця, помічниця, однокласниця, ровесниця) і малопродуктивними -ин-я (ідіотиня, поетиня, господиня), –ух-а (мачуха, свекруха), -ачк-а, -ечк-а, -ичка (перекладачка, ціпочка, донечка, сестричка), -ця (мама, сестриця) й іншими та поодинокі флексійні деривати (кума, курва, пані) і префіксально-суфіксальні (подруга).

Найбільш простим способом передати внутрішній світ жіночих героїнь для Андрія Любки є створення лексем жіночого роду з існуючих слів чоловічого роду. Такий спосіб утворення фемінітивів також дає можливість показати все більшу зайнятість жінок у професіях, які раніше традиційно вважалися чоловічими. Загалом Андрій Любка переважно використовує давні і незмінні тенденції творення фемінітивів – додавання суфіксів до маскулінитивів (слів чоловічого роду). Хоча у феміносистемі роману «МУР» автором живаються і винятки, коли жіночі іменники не утворені від чоловічих лексем. Так, серед фемінітивів, цього типу, А. Любка вживає слова *мати, берегиня, невістка, вдова, баба* та ін.

Під час уведення назв жіночих професій, у творенні фемінітивів у романі «МУР» Андрій Любки переважно послуговуються суфіксальним способом, утворюючи неологізми-фемінітиви за допомогою найбільш продуктивних формантів. Досить типовим видається творення автором іменників жіночого роду за допомогою зміни маскулінного суфікса -ик- на фемінітивний -иц-. У такий спосіб утворено українському читачеві лексеми: *прибиральник – прибиральниця, першокурсник – першокурсниця, другокурсник – другокурсниця, учень – учениця, шанувальник – шанувальниця* та інші.

Наведемо приклади з тексту роману: *Нікчемнішими є хіба п'ято-, друго- і першокурсниці* [38, с.124]; *Я не збирався мати справу з четвертокурсницею* [38, с. 125].

Водночас, поряд з актуальними лексемами у романі «МУР» виявляємо лексему *літературознавиця*, утворену аналогічним способом. Варто також звернути увагу на лексему *правниця* [38, с. 55], для створення якої письменник віддав перевагу не іншомовному слову – юрист, а українському відповіднику – правник, що формує в читача сприймання власне українських лексичних одиниць на позначення жінок як мовної норми сучасної української мови.

Інший зафіксований у досліджуваному творі продуктивний словотвірний тип – додавання до маскулінних основ суфікса -к-. Наприклад у романі фіксуємо лексеми: *член – членкиня, лікар – лікарка, студент – студентка, східняк – східнячка, секретар – секретарка* та ін.

Продемонструємо наведені фемінізми у тексті роману: *Студентка точно відпадає: потрахав і досить* [38, с. 140]; *Нашо тобі ті східнячки?* [38, с.140].

Такі афікси самі собою не становлять новизни. Проте, «Правописний словник» Г. Голоскевича (1929) фіксує вживання найменувань *медичка, лікарка, кондукторка* як стилістично нейтральних одиниць. Сучасні письменники урізноманітнюють уже відомі носію української мови лексеми неологізмами, утвореними шляхом додаванням згаданого вище форманта. Так, у романі «МУР» Андрій Любка вживає лексеми-фемінитиви: *архітектор – архітекторка, програміст – програмістка, вчитель – вчителька, завуч – завучка* та ін.

Також варто відмітити широко уживаним у романі такий словотвірний спосіб творення фемінитивів, який ґрунтується на додаванні фемінного форманта -ин-: *вчитель – вчительня, поліцейський – поліцейкиня, ідіот – ідіотиня, філолог – філологиня* та ін. Цей спосіб є найбільш використовуваним.

Наведемо приклади з тексту роману: *А на цей вечір ця тендітна **філологиня** була сіллю землі для мене!* [38, с.84]; *І – як завжди з **філологинями** – це дало протилежний ефект!* [38, с.88].

Варто зауважити, що сучасна мовна практика в лексемах – назвах осіб жіночого роду на -и(є)н-я, -тельк-а вбачає вияв типологічних ознак питомого для української мови словотвору. І. Ковалик акцентує увагу на таких лексичних одиницях в аспекті традиційних українських фемінних лексем [28, с. 162]. Наприклад: *вчителька, астрологиня, кравчиня, господиня, жителька* тощо. Зокрема, академічний тлумачний словник фіксує назви: *домохранителька, заклинателька, зцілютелька, заставодержателька, правителька*, що свідчить про органічність таких дериватів в українській мові. Цю тенденцію спостерігаємо й у найпродуктивнішому способі творення неологізмів у пропонованій збірці: *арбітр – арбітриня* [52, с. 95], *біолог – біологиня* [52, с. 87], *історик – історикиня* [52, с. 29], *митець – мисткиня* [52, с. 85], *фізик – фізикиня* [52, с. 47], *археолог – археологиня* [52, с. 81], *математик – математикиня* [52, с. 99].

Неологізмами на позначення осіб жіночого роду у романі Андрія Любка «МУР» є: *екстрасенсиня, держслужбовкиня, медсестриня*.

Слова-фемінитиви *авторка, аспірантка, студентка, журналістка, архітекторка, редакторка* та інші, вжиті у романі Андрія Любка, зафіксовані в словниках, і є цілком нормативними.

Отже, у романі Андрія Любка «МУР» найширше представлені апелятиви на позначення осіб жіночої статі, утворені суфіксальним способом і субстантивацією. У процесі деривації фемінитиви набувають додаткових семантичних відтінків завдяки словотвірним формантам. З цією метою автор застосовує для творення фемінитивів пестливі або згрубілі суфікси. Варто зауважити, що проаналізовані афікси (-н, -к, -ц) виконують функції фемінізуючих формантів.

Лексико-семантичний рівень феміносистеми, виявленої в романі українського письменника, представлено як загальноживаними номінаціями, що наповнюють одну з груп міжстильової лексики (*жінка, пані, партнерка, феміністка* та ін.), так і стилістично забарвленими словами, які виражають позитивну або негативну модальність, сприяють відповідному емоційно-експресивному забарвленню контексту твору (*бестія, курва, сучка, курка, фурія* та ін.). У романі Андрія Любки виявлено синонімічні ряди фемінних лексем. Зі стилістичного боку репрезентовані письменником фемінітиви становлять поліфункціональну мікросистему лексичного рівня художнього мовлення автора, що в контексті твору забезпечує багатогранність стилістичних ефектів.

Аналізуючи фемінітиви, вжиті Андрієм Любко у романі «МУР», ми можемо спостерігати утворення та активне використання лексем-найменувань жіночого роду, утворених від лексем-найменувань чоловічого роду, які у мові поки є рідковживаними, а нещодавно вважалися порушенням літературної норми. Такі слова не завжди є закріпленими у лексикографічних джерелах і за своєю сутністю є неологізмами, оскільки письменник створює їх з метою позначення жінок найменуваннями жіночого роду, намагаючись використовувати граматично вірні та усталені варіанти.

2.2 Система фемінітивів на прикладі роману «МУР» з проведенням опитування за допомогою гугл форм

Багатство і різноманітність фемінітивів, зафіксованих у романі Андрія Любка «Мур», різні відношення між ними дають змогу провести класифікацію їх на підставі різних критеріїв – етимологічного, семантичного, словотвірного, стилістичного. В етимологічному плані у творі виявлено в основному давні питомі назви осіб жіночої статі (спільнослов'янські *баба, жінка, дівчина, дочка, жінка, господиня, помічниця, сестра, стерва, теща, невістка* або власне українські *газдиня, дівчатко, молода «наречена»*) та невеликою мірою назви жінок іншомовного походження (польського – *кубіта, пані*; німецького – *шельма, шльондра*; французького – *дама, проститутка*; англійського – *герла* – походження).

Імена жіночих персонажів роману також вражають своєю різноманітністю: Алла, Беата, Дзвінка, Мілена, Ярина, Марія-Віолетта та багато інших. Кожну героїню автор наділяє певними рисами, характером. Дуже добре героїнь характеризують і вжиті письменником фемінітиви (одну з цих жінок – аспірантку зі Львова, у якої поганий зір, Андрій Любка називає філологинею, іншу, яка завбачливо бере цукор з кав'ярень та збирає магніти – бестією).

Спільнослов'янські назви жінок сформувалися давно і відомі впродовж кількох періодів розвитку української мови, тоді як фемінітиви іншомовного походження є переважно запозиченнями періоду сучасної української літературної мови, що формувалася на основі

двох варіантів літературної мови (західноукраїнського і східноукраїнського) в умовах австрійської, польської, російської колонізацій, що зумовлювали проникнення з таких мов або через них різних фемінітивів (здебільшого оцінного характеру) з інших мов і зосередження їх переважно в розмовному мовленні.

Для жіночого образотворення Андрій Любка вживає загальновідомі в сучасній українській мові назви жінок і типові для Західної України, зокрема в львівському говорі. А

семантична різноманітність і взаємозалежні відношення між фемінітивами забезпечують можливість виявити між ними різні парадигматичні зв'язки. Так, за семантикою назви осіб

жіночої статі становлять такі тематичні групи лексем, як назви жінок за родинними стосунками (*бабця, внучка, дочка, мама, дружина, тітка* та ін.). Вжиті автором фемінітиви, які називають жінок за соціальним статусом, охоплюють такі лексеми: *панчиня, сирітка* тощо.

До назв жінок за сімейним статусом відносимо такі лексеми: *вдова, молода, розвідниця, молодиця* тощо. Назви жінок за стосунками з представниками протилежної статі – це *кохана,*

коханка, подруга, тьолка, фурія, приятелька, товаришка тощо). До номінацій жінок за внутрішніми ознаками відносимо фемінітиви *грішниця, ідіотиня, зрадниця* тощо. Серед назв жінок за поведінкою, вчинками фіксуємо фемінітиви *злодійка, курва, проститутка* тощо. На позначення осіб жіночого роду за магічними, неприродними ознаками Андрій Любка вживає слова *ворожка, чарівниця* тощо. Назви жінок за віком охоплюють такі фемінітиви, як *дівчата, баба, дівчинка*.

У романі фіксуємо фемінітиви - назви жінок за регіональними ознаками, як-от: *львів'янка, ромкиня, східнячка*.

У тексті роману Андрія Любка зустрічаємо: *От вона й приїхала, допомагала молодим і не дуже ромкиням, ходила щодня до них у табір, хоча сама зупинилася в найдорожчому готелі* [38, с. 115].

Семантичний розряд назв жінок за церковно-релігійними ознаками у романі Андрія Любка представлений лексемами: *баптистка*

Продемонструємо прикладами з тексту твору: *А тут – на, маєш собі якусь ходячу баптистку в окулярах від бабці* [38, с. 74].

Назви жінок за віковими ознаками виражають сталі поняття, тому вони становлять досить численну групу фемінітивів, які письменник вживає у тексті роману «МУР». Цю групу утворюють слова: *ціпочка, панночка*.

Найбільшу лексико-тематичну групу становлять лексеми, які автор вживає на позначення жінок за професійною діяльністю (*архітекторка, архітекториня, проктологиня, перукарка, поетка, вчителька, вчителиня, кухарка* тощо). Виділені тематичні групи слів охоплюють різні у кількісному співвідношенні фемінітиви. Специфічним, на нашу думку, є

обмеження вживання невеликої кількості фемінітивів у багаторазовому застосуванні. Найменш вживані в аналізованому романі назви жінок мають багатозначну структуру, наприклад: *стара жінка, стара курва*.

Загалом найбільш частотним у романі Андрія Любка «МУР» є вживання назви *жінка* в основному значенні «дружина», рідше зі значеннями «жінка взагалі», «молода жінка», «коханка», «заміжня жінка». Варто зауважити, що характерною ознакою художньої мови автора є те, що фемінітиви в аналізованому творі досить часто виконують роль звертань до осіб жіночої статі. Дуже часто це звертання звучить у згрубіло-зневажливому тоні (*курва, курка, бестія, сука, сукенка* тощо), що часто супроводжується образливим називання жінки, прозиванням її (*гарпія, дурена* тощо). Дещо рідше звертання автора до жінки має здрібніло-пестливий відтінок, однак все-таки з іронічно-глузливим забарвленням (*хламідія, ціпочка* тощо).

Наведемо приклади з роману: *Щоправда, любив я її не за це, і не знаю, якою там вона була фахівчиною, зате в ліжку це була справжня безвідмовна бестія!* [38, с.60]; *Це вона вважала справою лицарською – подбати про задоволення партнерки* [38, с.69].

Більшу увагу привертають семантичні відношення між фемінітивами, вжитими у романі Андрія Любка «МУР». Так, основним і найбільш демонстративним зв'язком між фемінітивами є синонімія, яку можна представити різнокомпонентними рядами лексичних одиниць, наприклад, зі значеннями «дружина» – *жінка, господиня, дружина, стара*; «жінка взагалі» – *баба, тьолка, сука, самчиня, жінка, дама, добродійка, пані*; «дівчина» – *дівчина, герла, кубіта, фурія, панна*; «дочка» – *донька, дочка, дівчинка*; «мати» – *мама, матір, свекруха, теця*; «стара жінка» – *баба, стара, стара курва*; «коханка» – *коханка, кохана*; «партнерка» – *командирка, партнерка*; «розпусниця» – *проститутка, фурія, курва*; «подруга» – *подруга, приятелька, товаришка* тощо.

Частими є і антонімічні зв'язки між фемінітивами, наприклад; *учителька (вчительня) – учениця (школярка), аспірантка, студентка*. Названі семантичні відношення пояснюються багатозначністю фемінітивів, їх здатністю на певній семантичній основі співвідноситися або протиставлятися між собою.

Продемонструємо прикладом із тексту роману: *Хоча інколи ми гралися і в розгнівану вчительку й забудькувату школярку, яка зошит з домашнім завданням буцімто забула вдома...* [38, с.122].

Зі структурного боку виявлені у романі Андрія Любка «МУР» фемінітиви можна класифікувати на прості (немотивовані) і похідні (мотивовані) лексеми. Прості за структурою будовою фемінітиви – це слова, які не виявляють сьогодні будь-яких зв'язків зі своїми твірними основами (*мама, баба, сестра*) або можуть зіставлятися з твірними основами, які

давно втратили своє значення (*відьма, жінка, тета, тітка, дама, повія*). Таким чином, вони охоплюють питомі і запозичені лексеми-фемінітиви, а давні слов'янські назви жінок, як правило, найчастіше і найпродуктивніше розширюють власну семантичну структуру [11, с. 3]. Похідні фемінітиви – це лексеми, для яких властиві виразні зв'язки зі своїми мотивувальними основами і володіють власною словотвірною будовою. Такі фемінітиви М. Брус називає морфологічними, морфолого-синтаксичними і лексико-семантичними дериватами [11, с. 3].

Мовна тканина роману Андрія Любка «МУР» із семантичного погляду найширше репрезентує групу фемінітивів – загальних назв осіб жіночої статі: *подруга, наречена, дружина, жінка, тітка, баба, дівчина* тощо. Вказівка на стать особи міститься в значеннєвій структурі лексичної одиниці, що можуть бути за походженням як питомими, так і запозиченими: *Але я ненавидів готелі з їхніми комарами і прискіпливими **рецепціоністками**, які не пускали після півночі постояльців з гостями* [38, с.11]; *Паша, якби ти був **аспіранткою**, яка пише дисертацію про фразеологізми, то точно дав би мені після такої багатой на фразеологізми відповіді* [38, с.78]; *А тут – на, маєш собі якусь ходячу **баптистку** в окулярах від бабці* [38, с. 74].

Окрему групу становлять ті фемінітиви, які належність до осіб жіночої статі виявляють у контексті художнього твору, як-от: *От вона й приїхала, допомагала молодим і не дуже **ромкиням**, ходила щодня до них у табір, хоча сама зупинилася в найдорожчому готелі* [38, с. 115].

У художній тканині роману Андрія Любка «МУР» належність лексичної одиниці до позначення особи саме жіночої статі допомагає визначити мовне оточення. Скажімо, у контексті ***Паніко**, ци туйки живе єдин журналіст, Роман? **Вона** подивилася нервово* [38, с. 173] фемінну семантику стилістично зниженого іменника *паніко* передає займенник *вона* і дієслово минулого часу у формі жіночого роду *подивилася*.

У художньому тексті роману Андрій Любка паралельно вживає два фемінних іменники з одним і тим же значенням – дружина та жінка. У деяких контекстах використаний літературний відповідник означуваного, як-от: *Ми ж говоримо про мою майбутню дружину, а не про якусь там **хвойдиню*** [38, с. 37]. Друга з лексем контекстуально позначає особу жіночої статі з подружньої пари, наприклад: *Тракториня, ой, **архітекториня** не може бути **дружиною**, це просто не її роль* [38, с.140].

Цікавою в аспекті стилістичного вираження у романі Андрія Любки є група фемінітивів, сформована з іменників, які контекстуально позначають осіб жіночої статі. Такими є субстантиви «коханя», «крихітка» з позитивним маркуванням: *Моя крихітко... Моє кохання...* [38, с. 44].

Велику групу фемінітивів становлять субстантивовані лексичні одиниці, які володіють як позитивним, так і негативним змістом. Такі фемінітиви семантично розрізняють:

1) за віком: *Про те, що я збираюся кинути пити, знала моя перукарка, літня пані Оксана, про це знали поліцейські, які часом підвозили моє тіло (відомий поет, гордість нашого краю!) додому після особливо інтенсивних нічних пиятик у центрі міста, знали всі мої друзі і друзі друзів, про це перешіптувалися у Спілці письменників (із заздрістю), теревенили в громадському транспорті (з недовірою), базікали в барах (зі смутком), про це вже давно знав би навіть мій стоматолог (якби в мене був стоматолог) [38, с. 19]; Я серйозно, така **кряля** може тобі допомогти з кар'єрою [38, с. 84];*

2) за виявом почуттів: *Отже, пане Романе, дуже прикро бачити вас у поліції, таку шановану людину мені навіть соромно турбувати, але я змушена провести невеличкий допит, – усміхнулася **янголиня**, і я нарешті помітив на ній поліцейську форму [38, с. 192];*

3) за внутрішньою характеристикою: *Алла фотомитець **дурна курка** клюнула просо, **дурепа** [38, с. 14].* Стилiстично знижена лексема дурепа виявляє негативне ставлення героя-чоловіка до того, до кого звернене мовлення. Нерідко ця семантика послаблюється шляхом вживання демінутивного суфікса -еньк-: – От дурненька! [38, с. 65];

4) за соціальним статусом: – *То ти немов **жебрачка**? [38, с. 222];*

5) за фізичними ознаками: – *Прийди на світанку ... – прошепотіла **стара**, дивлячись Роману услід [38, с. 85].*

У феміносистемі роману Андрія Любки «МУР» кількісно переважають номінації, утворені від відповідних маскулінних назв за допомогою суфікса -к-: *архітекторка, сусідка, учителька, бізнесменка, бізнесменка, лікарка, вихователька, домогосподарка, віщунка, аспірантка, студентка, професорка.* У словотвірній парадигмі фемінітивів, репрезентованих у романі Андрія Любки «МУР», суфікс -к- посідає особливе місце. З одного боку, він виступає фемінізуючим засобом, оскільки саме з його допомогою утворені назви осіб жіночої статі, наприклад: *учителька, феміністка, тьолка* тощо. Із другого боку, цей суфікс набуває стилістичного забарвлення, підкреслюючи або позитивну, або негативну оцінність феміної номінації. Цей афікс допомагає передати доброзичливе ставлення письменника або через тексти-характеристики одних персонажів іншими.

Негативного відтінку у романі набувають номени *коханка, бабка, дівка: А мені подобалося думати про зовсім юну **коханку** [38, с. 121].* У деяких контекстах негативна оцінність може послаблюватися саме завдяки вживанню суфікса -к-: *Знають, я от щойно чув, як їм ця йобнута **касирка** все розповіла [38, с. 171].* Негативний відтінок у семантиці лексем феміносистеми можуть надавати й інші морфемні засоби. Зокрема, це використання суфікса -

іх-: *Якщо раніше модно було мати фото в мініспідниці на дискотеці, то тепер ти відстійна чувіха, якщо не маєш фото з пробіжки* [38, с. 109]

Словотвірні форманти можуть упливати на семантичну структуру лексем-фемінитивів, що забезпечує підсилення в контексті певного стилістичного забарвлення. В. Грещук зауважує, що словотвірне значення лише виступає у ролі однієї із семантичних складових у складній структурі лінгвалізації об'єктивної дійсності, яка обумовлена поняттєво-категоріальною структурою мислення мовця [18, с. 41].

У зафіксованих у романі лексем фемінізуючим служить суфікс -иц-: *першокурсниця, однокласниця, учениця, прибиральниця*. Наведемо приклади з тексту роману: *Не вистачало хіба **прибиральниці**, яка б приходила кожного ранку, але її відсутність я сублімував регулярним переглядом тематичного порно про жвавих **покоївок** у халатиках на голе тіло* [38,с.15]. *Ти просто не знаєш, але між поетами я непогано котуюся, виступаю в Берліні й Стамбулі, мої вірші перекладають, мої екзальтовані **шанувальниці** самі лізуть у ліжку, мені регулярно платять за публічні читання й публікації* [38,с. 29].

Проведений аналіз зафіксував позитивну маркованість фемінитивів із суфіксом -ц, зокрема у таких випадках: *Але я був би не я, якби не відкрив своє серце цій прекрасній **провідниці*** [38,с.148]; *Перед нами розстелили довгий вагонний килимок, п'яні провідники й заплакані **провідниці** кидали нам під ноги пожмакані залізничні квитки й рушники із великого мішка* [38, с. 152].

Словотвірний потенціал фемінитивів виявлений в низці спільнокоренових слів: *Тому я й бовкнув, що з такою **панісю** хотів би одружитися* [38, с. 150]; *Чи ви, **паніко**, може, знаєте такого си журналіста з обласної телевізії Романа?* [38, с. 168]. – *Регіно, ви розумна **панчиня**, мусите зрозуміти, що шкоди в цьому жодної!* [38, с. 198].

Позитивно маркують художній контекст, надаючи йому забарвлення прихильності, доброзичливості, приязності, фемінитиви з демінутивними суфіксом -очк: *Але мене такі **ціпочки** не перехитрять, я своє знаю!* [38, с. 75]; *Виявляється, вона була **аспірантточкою** і хотіла захистити дисертацію про фразеологізми* [38, с. 76].

У лінгвостилістичному розрізі цікавими виявилися контексти, у яких загальноновживані демінутивні утворення набувають протилежної – негативної – маркованості. У таких реченнях автор використовує зменшено-пестливий суфікс у фемінитивах для підкреслення іронічної конотації, для актуалізації через нібито прихильне ставлення негативної модальності: – *Мене звати Регіно, – приязно всміхнулася мені русява **янголиня*** [38, с. 192].

Аналіз системи фемінитивів в художньому мовленні Андрія Любки на прикладі роману «МУР» дає підстави стверджувати, що автор вдається до низки прийомів використання лексем на позначення осіб жіночої статті, як-от: вживання синоніма, якщо немає офіційно закріпленої

форми жіночого роду; додавання додатку (жінка-архітектор); вказівка на стать через форму дієслова, прикметника чи займенника (директор виступила зі зверненням); чергування у використанні фемінітивів та форми чоловічого роду з метою уникнути лексичного повтору, але при цьому точно вказує гендерну приналежність особи.

Також варто наголосити, що для фемінітивів, що використовуються письменником в аналізованому романі, характерна варіативність словотвірних форм (блогерка – блогерша, архітекторка – архітекториня, вчителька – вчительиня тощо). Продемонструємо прикладами з тексту твору: – *Ну гаразд, ця любить хлам, але чому інші – **Архітекториня**, Членкиня, Фразеологиня, Спорткиня* [38, с.132]; – *Жіночий рід, фемінітиви? Але немає такого слова – **архітекториня!** Є **архітекторка!** – обурився я* [38, с.132]; *Тракториня, ой, **архітекториня** не може бути дружиною, це просто не її роль* [38, с.140];

Варіативність фемінітивів продемонструємо на прикладлі лексеми *спортсменка* – *спорткиня*: *Ще сидючи на трибуні, я зрозумів, що ця юна **спортсменка** стане найпрекраснішою історією мого життя* [38, с.118]; – *Ярина-Марія-Віолетта, – відповіла юна **спортсменка**. А ти назвав її **спорткинею**, хоча є слово **спортсменка!** – Це була б для неї образа, бо мен – це чоловік, **спортсменка** відтак – принизливе, подумай сам. **Спорткиня** – в самий раз! – Краще вже тоді **спорткиця!*** [38, с. 133].

Автор найчастіше вживає такі фемінітиви як жінка, феміністка, пані, сука. Для прикладу нами зафіксовано вживання лексеми «феміністка» 12 випадків. Наведемо кілька з них: ***Феміністка**, розумієш?* [38, с.115]; *Оскільки вона була **феміністкою**, боролася за свободу жіночого тіла і намагалася власним прикладом руйнувати стереотипи, то вирішила не голитися* [38, с.116]; *Отож, я крутив із цією **феміністкою**, коли мені в руки потрапила Ярина-Марія-Віолетта* [38, с.117]; *Щойно **спортсменка** залишила біля мене свій пакет, я миттєво попрощався з **феміністкою** і більше ніколи не брав від неї слухавку* [38, с.117]

Високою частотністю використання відмічений фемінітив коханка: *Паша, я, можна сказати, користувався науковим підходом: збільшуючи кількість своїх **коханок** і зальотних пташок, я неминуче наближав мить кінця, момент, коли я нарешті зустріну ту, яка зможе все це зупинити* [38, с. 26]; *Це була повна протилежність до всіх інших моїх **коханок*** [38, с. 6]; *А мені подобалося думати про зовсім юну **коханку*** [38, с.121]

Отже, проведений комплексний аналіз феміносистеми художнього мовлення Андрія Любки на прикладі роману «МУР» засвідчив різноаспектну семантичну шкалу, різноманітність структури й широке стилістичне забарвлення лексем-фемінітивів. Використання фемінітивів у художньому мовленні Андрія Любки, зокрема в роману «МУР» особливо актуально у зв'язку з необхідністю позначення особи за статтю з метою надати читачу найдостовірнішу інформацію. Якщо українські власні імена дозволяють визначити

статеву приналежність особи, то іншомовні імена та прізвища для носіїв української мови можуть не містити цієї інформації.

Фемінітиви – це іменникові апелятивні назви на позначення осіб жіночої статі за професією, родом занять, соціальним станом і статусом, територіальною належністю, особливими рисами й характеристиками, що корелюють з чоловічими назвами та забезпечують гендерну симетрію в мові

Фемінотворення Андрій Любка – це власне знання, бачення і творче відображення автором реального життя, побуту і психології сучасних українських жінок. Аналіз системи фемінітивів в художньому мовленні Андрія Любки на прикладі роману «МУР» дає підстави стверджувати, що автор вдається до низки прийомів використання лексем на позначення осіб жіночої статі, як-от: вживання синоніма, якщо немає офіційно закріпленої форми жіночого роду; додавання додатку (жінка-архітектор); вказівка на стать через форму дієслова, прикметника чи займенника (директор виступила зі зверненням); чергування у використанні фемінітивів та форми чоловічого роду з метою уникнути лексичного повтору, але при цьому точно вказує гендерну приналежність особи.

Для фемінітивів, що використовуються письменником в аналізованому романі, характерна варіативність словотвірних форм (блогерка – блогерша, архітекторка – архітекториня, вчителька – вчительня тощо).

Найбільше фемінітивів, виявлених у романі «МУР», відносимо до морфологічних утворень, зокрема суфіксальні фемінітиви із продуктивними формантами –к-а (*панянка, внучка, вчителька, архітекторка, львівянка, східнячка*), -иц-я, -ниц-я (*зрадниця, помічниця, однокласниця, ровесниця*) і малопродуктивними -ин-я (*ідіотиня, поетиня, господиня*), –ух-а (*мачуха, свекруха*), -ачк-а, -ечк-а, -ичка (*перекладачка, ціпочка, донечка, сестричка*), -ця (*мамаця, сестриця*) й іншими та поодинокі флексійні деривати (кума, курва, пані) і префіксально-суфіксальні (подруга).

Виявлені у романі Андрія Любки «Мур» фемінітиви семантично класифікуємо:

- 1) за віком;
- 2) за виявом почуттів;
- 3) за внутрішньою характеристикою;
- 4) за соціальним статусом;
- 5) за фізичними ознаками.

Після того, як ми провели комплексний аналіз феміносистеми художнього мовлення Андрія Любки на прикладі роману «МУР», нами було проведено опитування за допомогою гуглформи про значущість та доцільність вживання фемінітивів у мовленні (Додаток 2). Нас цікавила думка громадськості щодо доцільності вживання фемінітивів в українській мові.

В опитуванні брали участь 73 респондентів. Перші чотири запитання стосувалися їхнього віку, статі, освіти та сфери діяльності .

Загалом вік респондентів переважав у діапазоні від 12-16 років 4 (5 %), 17-25 років 13 (18 %), 26-45 років 37 (51%), старше 46 років 19 (26 %). (мал.1.)

Серед опитаних були: 64 жінок, що становить 88 % і 9 чоловіків (12 %). (мал. 2)

Щодо освіти, то вищу освіту серед респондентів мали 50 (68%), середню 23 (32%). (Мал.3)

За сферою діяльності: учнів 6 (8 %) , студентів 8 (11%), гуманітарної спрямованості 29 (40%) , юридичної спрямованості 3 (4 %), економічної спрямованості 5 (7%), технічної 8 (11 %) , інша 14 (19%) . (мал.4.)

В категорії інші позначили наступні сфери діяльності: вчителі 4, природника 1, домогосподарка 1, безробітні 2, майстер 1, педагогічна 4. Вказано також нерозбіливе слово (*позн. автора*) 1.

На запитання, «Чи знайомі Ви з поняттям «фемінітив»?» 92 % (67) респондентів відповіли так, а 8 % (6) – ні. (мал. 5).

На запитання «Чи схвалюєте Ви використання фемінітивів у мові?» 62 % (45) респондентів відповіли так, а 38 % – ні. (мал.6)

Також нас цікавило, хто на погляд респондентів найчастіше використовує фемінітиви у мовній практиці. На думку наших респондентів найчастіше використовують фемінітиви журналісти 52% (38), філологи 26% (19) та письменники 12% (9). У меншій мірі їх застосовують вчителі 7 % (5) та політики 3% (2). (мал.7)

В наступному блоку питань нас цікавило, яку форм фемінітиву вважають правильним та потрібним для вживання .

Першим словом до якого запропонували фемінітиви був «астролог». 81% (59) вибрали фемінітив астрологиня, 9 % (7) – астрологша, 7% (5) – астрологиця та 3% (2) - астрологеса. (мал. 8)

На запитання «Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «архітектор»?» надані такі відповіді. 78% (57) вважають , що потрібно вживати форму архітекторка, 11% (8) - форму архітекториня, 10% (7) - архітекторша і 1 % (1) – вважає доцільним вживати форму архітекторологиця. (мал.9)

Наступним розглядали форми слова «блогер». 74% респондентів (54) вважають за потрібне вживати форму блогерка, 17% (12) – блогерша, 8% (6) – блогеркиня і всього 1% (1) за те, щоб застосувати форму блогериця. (мал.10)

Наступним питанням було «Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «держслужбовець»? Найбільше голосів отримала форма держслужбовиця 56% (41), 22% (16) держслужбовка, 12% (9) держслужбовчина, 10% (7) держслужбовкиня. (мал.11)

На вживання фемінітиву до слова «партнер» теж було запропонована чотири варіантів відповідей . На першому місті опинилася форма партнерка 93 % (68), на другому партнериця з 4 % (3). По одному голосу дісталосся формам партнерчина та партнереса. (мал.12)

До слова «поет» вважали за потрібним вживти фемінітив: 79 % (58) поетеса, 14 % (10) поетка, 4 % (3) поеткиня, 3 % (2) поетиця. (мал.13)

На запитання «Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «поліцейський?» отримали наступні відповіді. 73% (53) проголосувала за форму поліцейська, 16 % (12) за поліцейкиня, 10 % (7) за поліцейша і 1 % (1) за поліцейчина. (мал.14)

Із 73 опитуваних 78 % (57) вважає за потрібне застосування форми секретарка, 15%(11) секретарша і 7 % (5) віддали свій голос за форму секретарчина. За форму секретареса ніхто не голосував. (мал.15)

Серед запропонованих слів був « тракторист» . 70 % (50) - за вживання трактористка, 12 % (9) -тракториня, 7 -7 % (5-5) -за форми тракториця та тракторчина і 4 % (3) – за форму тракторка.(мал.16)

Останнім словом, яке ми запропонували, це було слово «янгол». Отримані результати були наступними. Із 73 опитуваних 36 % (26) вважають, що потрібно вживати форму янголиня, 31 % (23) - янголка, 30% (22) - янголиця і всього 3% (2) за вживання форми янголеса. (мал.17)

І наостанок було питання, стосовно того, які суспільно-політичні події впливають на впровадження фемінітивів у мовну практику українців. 33 % (24) респондентів вважає, що найбільше на впровадження фемінітивів у мовну практику українців впливає оновлений український правопис, 30 % (22) схильні до того, що впливає бажання заповаджувати нововведення, 19 % (14) думає, що найбільше впливає нівелювання дискримінації за статтю і 18% (13) - що мода на полікоректність (мал.18).

Результати опитування ми подали у додатку 3.

ВИСНОВКИ

Таким чином, в результаті аналізу нашого матеріалу ми дійшли таких висновків:

Андрій Любка – представник західноукраїнського варіанта української літературної мови. Творчість Андрія Любки – це симбіоз західноукраїнських рис та східноукраїнських мовних ознак. Лексичний рівень художньої мови Андрія Любки, як і вся його мовотворчість загалом нині мало вивчені в українській лінгвістиці. Варто зазначити, що фемінітиви його художніх творів ще не були в центрі уваги спеціального лінгвістичного аналізу в україністиці. Одним із останніх творчих доробків автора є роман «Мур», який відтворює сучасні тенденції вживання фемінітивів. Письменник послуговується великою кількістю іменників-назв жінок, які є надбанням кількох історичних епох. Його твори можна вважати значним внеском у розвиток спеціальної фемінітивної підсистеми української мови, що володіє власною термінологією та методологією.

Фемінітиви – це найменування осіб жіночої статі, альтернативні номінаціям чоловічого роду. Суспільні зміни, що відбуваються на початку ХХІ століття, призводять до активного відтворення вже існуючих корелятивів жіночого роду та появи цілої низки нових номінацій осіб жіночої статі щодо професійної та соціальної приналежності. В основі цього явища лежить зростаюча активність жінок у всіх сферах суспільного життя: професійній діяльності, науці, політиці, культурі, економіці і т. д. Глобальні соціальні зміни вимагають і водночас сприяють появі нових мовних одиниць, сферою реалізації яких є художня література.

У художньому мовленні сучасних українських письменників активно функціонують фемінітиви, утворені від назв роду діяльності та професій, зокрема, пов'язаних з впровадженням новітніх технологій та видами комунікації. Ця лексико-семантична група продовжує розвиватися та поповнюється новими словами. Про що свідчать численні авторські фемінітиви-неологізми.

Андрій Любка використовує для вживаних у романі «МУР» слів на позначення жінок здебільшого поширені й відомі фемінні суфікси для творення неофемінітивів. І в такий спосіб, по-перше, встановлює певну норму слововживання гендерно маркованої лексики, а по-друге, вживані автором неологізми читач сприймає за правило, і вони входять до лексем, що складають мовну норму українця, що в подальшому полегшує сприйняття гендерних особливостей сучасної української мови.

Загальноновживані фемінітиви, репрезентовані у романі, переважно є стилістично нейтральними і виконують лише функцію вказівки на стать особи. Фемінітиви-неологізми на відміну від «традиційних» фемінітивів досить широко представлені в романі Андрія Любки «МУР». Вони, як правило, мають додаткове стилістичне забарвлення. Автор, вживаючи фемінітиви *ціпочка, курка, хламідія, бестія* та ін., створює здрібніло-пестливий відтінок, або з

іронічно-глузливым забарвленням виявляє своє ставлення, чи ставлення персонажів-чоловіків до жінок-героїнь роману.

Найбільш продуктивними словотворчими моделями для фемінітивів, вжитих у романі Андрія Любки «МУР», є утворення з суфіксами –к(а) (архітекторка, блогерка, вчителька, аспірантка), –ц(я) (однокурсниця, першокурсниця), –н(я) (філологиня, проктологиня, поліцайкиня). Фемінітивів, утворених від назв чоловіків шляхом додавання суфіксу –ш не виявлено. Це, на нашу думку, пояснюється тим, що для західних регіонів України не властиве вживання фемінних слів із даним формантом.

Все зазначене вище дозволяє припустити, що активізація фемінітивів у художньому мовленні сучасних українських письменників пов'язана не лише з розвитком фемінізму, а й з поширенням нового українського правопису, необхідністю для носіїв мови диференціювати особу за ознакою статі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Агеєва В. Жіночий простір: феміністичний дискурс українського модернізму : монографія. Київ: Видавництво «Факт», 2003. 320 с.
2. Академічний тлумачний словник: веб сайт. URL <http://sum.in.ua/s/znjukhuvatysja>.
3. Андрухович Ю. Час і місце, або Моя остання територія: веб сайт. URL [www.ukrcenter.com/ Література/ Юрій Андрухович.20262 1/Час і місце або Моя остання територія](http://www.ukrcenter.com/Література/Юрій_Андрухович.20262_1/Час_і_місце_або_Моя_остання_територія)
4. Архангельська А. Femina cognita. Українська жінка у слові й словнику. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. 444 с.
5. Архангельська А. М. До проблеми словотвірної фемінізації в українській мові новітньої доби: традиція і сучасність. *Мовознавство*. 2013. № 6. С. 27–40.
6. Багацька Л. Андрій Любка: я помру або молодим поетом, або старим президентом : веб сайт. URL <http://www.umoloda.kiev.ua/number/1289/164/45575/>
7. Біографія Андрія Любки: веб сайт. URL <http://lyubka.net.ua/index.php/biography>
8. Брус М. П. Фемінітиви в українській мові: генеза, еволюція, функціонування. Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019. 440 с.
9. Брус М. П. Фемінітиви в художній мові Олександра Олеся. Вісник Сумського державного університету. Серія «Філологія». 2008. № 2. С. 19–24.
10. Брус М. П. Фемінітиви української мови в переплетінні давніх і сучасних тенденцій. *Вісник Львівського університету. Серія «Філологія»*. 2009. Вип. 46. Ч. I. С. 61–69.
11. Брус М. П. Фемінітивний світ художньої мови Леся Мартовича. *Вісник Прикарпатського університету. Філологія*. Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2012. Вип. 34–35. С. 126–130.
12. Валюх З. О. Реалізація модифікаційної словотвірної семантики в українських фемінативах. *Проблеми сучасної філології: лінгвістика, літературознавство, лінгводидактика* : зб. наук. праць. Полтава, 2013. Вип. 6. С. 16–21.
13. Васюк Д. А. Фемінітиви в сучасній українській мові. Глухівські наукові читання – 2019. *Актуальні питання суспільних та гуманітарних наук* : матеріали ІХ науково-практичної інтернет-конференції молодих учених і студентів з міжнародною участю, 25-29 листопада 2019 року. Глухів, 2019. С. 119–121.
14. Верблібр: веб сайт URL <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%B5%D1%80%D0%BB%D1%96%D0%B1%D1%80>
15. Вешенелі О. Геть «двотисячників»!: веб сайт. URL <http://litakcent.com/2013/08/29/het-dvotysjachnykiv/>

16. Вихованець І., Городенська К. Теоретична морфологія української мови : Академічна граматики української мови / за ред. І. Вихованця. Київ: «Пульсари», 2004. 400 с.
17. Герасим'юк О. Передмова. Дашвар Люко. Мати все. Харків : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2010. С. 5–6.
18. Грещук В. В. Деякі теоретичні питання словотвірного значення. *Мовознавство*. 1991. № 3. С. 34–41.
19. Деяк І. Малий український роман Любки – порносьоб і трембіта. URL: <https://igordejak.eu.org/malyy-ukrains-kyu-roman-liubky-pornost-ob-i-trembita/>
20. Джинсове покоління. Пострадянська література Закарпаття / Упор. М. Рошко. Мукачево: «Карпатська вежа», 2007. 348 с.
21. Завадський Ю. Любка А. Вісім місяців шизофренії: веб сайт. URL <http://yuryzavadsky.com/9>
22. Загнітко Анатолій. Словник сучасної лінгвістики : поняття і терміни. Донецьк : ДонНУ, 2012. 388 с.
23. Зборовська Н. На карнавалі мертвих поцілунків: феміністичні роздуми. Львів : Центр гуманітарних досліджень ЛНУ ім. І. Франка, 1999. 336 с.
24. Кайдаш А. М. Система фемінітивів художнього мовлення Люко Дашвар. *Мова і міжкультурна комунікація* : збірник наукових праць. Вип. 1. Полтава : Пуєт, 2017. С. 199–206.
25. «Карантинний» роман Андрія Любки про амурні пригоди письменників вийде у вересні в «Меридіан Черновіц». URL: <https://www.meridiancz.com/blog/karantynnyu-roman-andriia-liubky-pro-amurni-pryhody-pys-mennykiv-vyude-u-veresni-v-merydian-chernovits/>
26. Кислюк Л. П. Жінка-космонавт чи космонавтка? (до проблеми норми творення назв осіб жіночої статі). *Культура слова*. Київ : Інститут української мови НАН України, 2013. № 78 С. 114–118.
27. Кімната для печалі» – нова книжка Андрія Любки: веб сайт. URL <http://lyubka.net.ua/index.php/news/334-kimnata-dlia-pechali-nova-knyzhka-andriia-liubky>
28. Ковалик І. І. Словотворчий розряд суфіксальних загальних назв живих істот жіночої статі у східнослов'янських мовах у порівнянні з іншими слов'янськими мовами. *Питання українського мовознавства*. Львів : Вид-во Львівського ун-ту, 1962. Кн. 5. С. 3–34.
29. Короткий словник фемінітивів. URL: <https://fw-daily.com/korotkij-slovník-feminitiviv/>
30. Кузнєцова Ж. «Малий український роман – непристойно смішно». *Рецензії*. 2020. № 44. URL: <https://nasze-slowo.pl/malyj-ukrayinskyj-roman-neprystojno-smishno/>

31. Кузьменко Ю. І. Які перспективи мають фемінитиви в сучасній українській мові?. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2018. Вип. 2 (62). С. 127–138: URL: <http://movna.knu.ua/wp-content/uploads/2019/11/18.pdf>
32. Левчук Я. «Тероризм» як полюція Андрія Любки: веб сайт. URL: <http://kircegard.sumno.com/literature-review/teroryzm-yak-polyutsiya-andriyalyubky/>
33. Любка Андрій Вісім місяців шизофренії: веб сайт. URL: <http://www.lyubka.net.ua/index.php/setup/novi-virshi/336-visim-misiatsiv-shyzofrenii-usya-zbirka>
34. Любка Андрій Карбід: веб сайт. URL: <https://www.rulit.me/books/karbid-read-481628-1.html>
35. Любка Андрій Кілер. Збірка історій. Львів: ЛА «Піраміда», 2012. 112 с.
36. Любка Андрій Сорок баксів плюс чайові. Кам'янець-Подільський: Meridian Czernowitz, 2012. 134 с.
37. Любка Андрій Тероризм: Навчальний посібник, вибрані поезії. Львів: ЛА «Піраміда», 2008. 104 с.
38. Любка А. «Малий український роман». Чернівці: Meridian Czernowitz, 2020. 208 с.
39. Малахова О. Гендерно-чутлива мова vs дискурсивні влади: актуальні питання гендерної лінгвістики в Україні. *Гендерний журнал «Я»*. 2015. № 1 (37). С. 35–37.
40. Малий український роман. URL: <https://www.goodreads.com/book/show/55249702>
41. Нелюба А. М. Інноваційні зрушення в українському жіночому словотворі. *Лінгвістика*. 2011. № 2 (23). С. 49–59.
42. Нелюба А. М., Редько Є. О. Лексико-словотвірні інновації (2015–2016). Словник / за ред. А. Нелюби. Харків : Харківське історико-філологічне товариство, 2017. 204 с.
43. Нестеренко Т. До проблеми творення й уживання фемінитивів у сучасному українському дискурсі. *Актуальні питання гуманітарних наук. Мовознавство. Літературознавство*. 2021. Вип 36, том 2. С. 159–165.
44. Обговорення Вікіпедії : Стиль/Фемінитиви. URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Обговорення Вікіпедії: Стиль/ Фемінитиви](https://uk.wikipedia.org/wiki/Обговорення_Вікіпедії:_Стиль/Фемінитиви)
45. Плачинда Г. Словничок фемінитивів для пресофіцерів та пресофіцерок територіальних управлінь Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Київ, 2018. 16 с.
46. Про затвердження Зміни № 9 до національного класифікатора ДК 003:2010: наказ Мінекономіки від 18.08.2020р. № 1574. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=c1108c0b-54f2-4e12-b196->

efe22f195e05&title=NakazMinekonomikiVid18-08-2020-1574-proZatverdzhenniaZmini9-DoNatsionalnogoKlasifikatoraDk003-2010-

47. Рябухіна Ю. Шалений день, або Ужгородське одруження Фігаро. URL: <http://litakcent.com/2021/02/05/shaleniy-den-abo-uzhgorodske-odruzheniya-figaro/>
48. Сексуальна помста політикам. Премію «Золотий хрін» отримав Андрій Любка. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-55752345>
49. Семенюк С. Запозичені форманти в іменниках з модифікаційним значенням жіночої статі (кінець XVIII – початок XXI ст.). *Українська мова*. 2009. № 2. С. 14–20.
50. Семенюк С. Формування словотвірної підсистеми назв самиць у новій українській мові. *Українська мова*. 2012. № 1. С. 81–95
51. Словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/>
52. Словник української мови. В 11 т. Київ : Наукова думка, 1970-1980.
53. Сучасна українська літературна мова. Морфологія / за заг. ред. акад. АН УРСР І. К. Білодіда : Наук. думка, 1969. 583 с.
54. Тараненко О. О. Мова української західної діаспори і сучасна мовна ситуація в Україні (на загальнослов'янському тлі). *Мовознавство*. 2013. № 2–3. С. 63–99.
55. Тодер С. Усе про книжку Малий український роман. URL: <https://www.yakaboo.ua/ua/malij-ukrains-kij-roman.html>
56. Український правопис / Національна академія наук України. Київ : Наукова думка, 2019. 392 с.
57. Фекета І. І. Жіночі особові назви в українському усному літературному мовленні. *Мовознавство*. 1968. № 5. С. 72–75.
58. Фекета І. І. Особливості творення назв осіб жіночої статі. *Українська мова і література в школі*. 1974. № 4. С. 77–79.
59. Фурса В. М. Семантико-граматичне та словотвірне освоєння невідмінюваних імен : монографія. Київ : Інститут української мови НАН України, 2005. 252 с.
60. Чуєшкова О. Становлення терміносистеми гендерної лінгвістики. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка»*. Серія «Проблеми української термінології». 2016. № 842. С. 161–164.
61. Харамурза Дар'я «Твій погляд, Чіо-чіо сан»: напруга та актуальність: веб сайт. URL <http://litakcent.com/2018/11/01/tviy-poglyad-chio-chio-san-napruga-y-aktualnist/>
62. Ціла бочка поезії: веб сайт. URL <http://ru.telekritika.ua/daidzhest/2007-10-08/34254>
63. Шурин Валентина Андрій Любка: «Творчість – це маятник, який коливається між двома «Г»...: веб сайт. URL <https://wz.lviv.ua/interview/182335-andrii-liubka-tvorchist-tse-maiatnyk-iakyi-kolyvaietsia-mizh-dvoma-h>

ДОДАТКИ

Додаток 1.

Репрезентовані у романі Андрія Любки «МУР» подано у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Фемінітиви у романі Андрія Любки «МУР»

№	Фемінітив	Похідне слово	Сторінки	Приклад вживання у тексті
1.	активістка	активіст	90	<u>Активістка</u> – сам розумієш. Мілена.
2.	акторка	актор	44	На своє виправдання скажу, що <u>акторку</u> я вибрав більш-менш схожу на Аллу.
3.	архітекториня	архітектор	140	– Ну гаразд, ця любить хлам, але чому інші – <u>Архітекториня</u> , Членкиня, Фразеологиня, Спорткиня.
4.	архітекторка	архітектор	60, 63, 64, 68	Ну, або <u>архітекторкою</u> – мабуть, так правильніше.
5.	аспірантка	аспірант	73	<u>Аспірантка</u> львівського філфаку. ... Словом, <u>аспірантка</u> філфаку, сам розумієш
6.	баптистка	баптист	75	А тут – на, маєш собі якусь ходячу <u>баптистку</u> в окулярах від бабці.
7.	батистка	батист	8	
8.	бізнескиня		164	Непогано б мати багату <u>бізнескиню</u> , щоб забути про заробітки й сконцентруватися виключно на творчості, але наймовірно прекрасно дарувати дорогі подарунки жінкам, які не можуть собі цього дозволити, – тоді почувашся лицарем.
9.	блогерка	блогер	123	Вона надивилася якихось тупих <u>блогерок</u> , які казали, що від алкоголю будуть зморшки й стара шкіра.

10.	вертихвістка		90	Сама кліонула, <u>вертихвістка.</u>
11.	верховодка		90	Ой, <u>верховодка.</u>
12.	водійка	водій	37	Понавігадували собі <u>соціологинь</u> і <u>вчителень</u> , <u>міністерок</u> і <u>водійок</u> , а звучить усе це так паскудно, ніби таким словом хочеш висміяти когось.
13.	вчителія	вчитель	37, 76	Те саме
14.	вчителька		80, 88	Починався б роман із першого вересня, великої аудиторії В2 чи № 429, у якій збирається сотня молодих <u>першокурсниць</u> , і мрій у їхніх милих голівоньках усього дві: втратити цноту і стати <u>вчителькою</u> у своєму селі.
15.	гарпія		67	
16.	держслужбов кня	держслужбовець	132	<u>Екстрасенсія.</u> <u>держслужбовкня.</u> <u>медсестриня?</u>
17.	другокурс- ниця	другокурсник	124	Нікчемнішими є хіба <u>п'ято-</u> <u>друго- і першокурсниці.</u>
18.	дурепа	дурень	124	Алла фотомитець <u>дурна курка</u> кліонула просо, <u>дурепа.</u>
19.	екстрасенсія	екстрасенс	132	<u>Екстрасенсія.</u> <u>держслужбовкня.</u> <u>медсестриня?</u>
20.	завучка	завуч	80	З перспективою потім навіть дорости до посади <u>завучки.</u>
21.	збоченка	збоченець	45, 71	Крім цього, Алла цікавилася філософією (вочевидь, ще та <u>збоченка</u>), вірила в гороскопи (такій легко задурити голову) і шаленіла від солодоців (обмазувати її кремом і злизувати або навпаки – дати їй полізати).

22.	ідіотиня	ідіот	107	Налякала kota сметаною! <u>Ідіотиня.</u>
23.	інтелектуалка	інтелектуал	115	До того ж вона була справжньою <u>інтелектуалкою.</u> ми мали про що поговорити.
24.	командирка	командир	65	Я став у позицію струнко й відсалютував своїй <u>командирі.</u>
25.	коханка	коханець	26, 66, 121	А мені подобалося думати про зовсім юну <u>коханку.</u>
26.	курва		7, 27	
27.	курка		125	
28.	львів'янка	львів'янин	127	
29.	маніячка	маньяк	84	
30.	медсестриня		132	Я вже уявив, як подаю непосолену страву, а Дзвінка, ця фразеологічна <u>маніячка.</u> коментує: сіль тобі на язик!
31.	міністерка	міністр	37	Боже, не вживай ці слова, я їх ненавиджу! Понавигадували собі <u>соціологинь</u> і <u>вчителень.</u> <u>міністерок</u> і <u>водійок.</u> а звучить усе це так паскудно, ніби таким словом хочеш висміяти когось.
32.	однокласниця	однокласник	110, 111	Бо коли <u>однокласниці</u> йшли до дошки між рядами парт, можна було придивитися до їхніх дупок і визначити, які труси вони носять.
33.	п'ятокурсниця	п'ятокурсник	124	Нікчемнішими є хіба <u>п'ято-, друго- і першокурсниці.</u>
34.	панчиня	пан	198	Регіно, ви розумна <u>панчиня.</u> мусите зрозуміти, що шкоди в цьому жодної!
35.	партнерка	партнер	69, 73	Це вона вважала справою лицарською – подбати про задоволення <u>партнерки.</u>

36.	пасажи́рка	пасажи́р	31	Або просто працювати провідником, розносити чай і трахати красивих самотніх <u>пасажи́рок</u> .
37.	переклада́чка	переклада́ч	10 віршів про Альпи до того в мене не було, але коли прийшло запитання від <u>переклада́чки</u> , чи не знаєте ви, мовляв, українську поезію про ці гори, я відповів, що маю дюжину таких текстів,
38.	перука́рка	перука́р	19	Про те, що я збираюся кинути пити, знала моя <u>перука́рка</u> , літня <u>пані</u> Оксана, про це знали поліцейські, які часом підвозили моє тіло (відомий поет, гордість нашого краю!) додому після особливо інтенсивних нічних пиятик у центрі міста, знали всі мої друзі і друзі друзів, про це перешіптувалися у Спільці письменників (із заздрістю), теревенили в громадському транспорті (з недовірою), базікали в барах (зі смутком), про це вже давно знав би навіть мій стоматолог (якби в мене був стоматолог).
39.	першокурсни́ця	першокурсник	76	Починався б роман із першого вересня, великої аудиторії В2 чи № 429, у якій збирається сотня молодих <u>першокурсниць</u> , і мрій у їхніх милих голівоньках усього дві: втратити цноту і стати <u>вчителькою</u> у своєму селі.

40.	поетиня	поет	8	Немає нічого гіршого в цьому світі, як розпусна <u>поетиня</u> .
41.	поетка	поет	8 як сонячні зайчики, і це повідомлення так і не полетіло через супутник на телефон тієї <u>хвойдині</u> , теж, до речі, <u>поетки</u> , яка любила мені надсилати свої віршовані спроби,....
42.	покоївка		15	
43.	поліцейкиня	поліцай	198, 203	Ви <u>поліцейкиня?</u> – з надією в голосі спитав я, бо десь на денці моєї душі зажеврїла надія, що я не помер.
44.	прибиральни- ця	прибиральник	15	Не вистачало хїба <u>прибиральниці</u> , яка б приходила кожного ранку, але її відсутність я сублімував регулярним переглядом тематичного порно про жвавих <u>покоївок</u> у халатиках на голе тіло.
45.	провідниця	провідник	143	Марта працювала <u>провідницею</u> в поїзді Ужгород – Лисичанськ.
46.	продавчиня	продавець	168, 169, 170	На щастя, <u>продавчиня</u> якраз провела наші пляшки через касу, на екрані висвітилася сума, я похапцем кинув тисячку, згріб покупки в оберемок і дослівно побіг на вихід.
47.	проктологиня	проктолог	132	А <u>проктологиня</u> хїба є?
48.	рецепціоніст- ка	рецепціоніст	11. 45	Але я ненавидів готелі з їхніми комарами і прискіпливими <u>рецепціоністками</u> , які не пускали після півночі постояльців з гостями.
49.	ромкиня		115	От вона й приїхала, допомагала молодим і не дуже <u>ромкиням</u> ,

				ходила щодня до них у табір, хоча сама зупинилася в найдорожчому готелі.
50.	самчиня	самець	159	Можна з цим не погоджуватися, але світ крутиться саме довкола цього – підсвідомого бажання запліднити якомога більше <u>самчинь</u> .
51.	секретарка	секретар	45	Виявилось, що вона працює в приватній лікарні (я одразу ж уявив її в халатику на голе тіло), але <u>рецепціоністкою</u> (<u>секретарка</u> на підборах, у чорних панчохах і окулярах у товстій оправі).
52.	слідчиня	слідчий	199	– Можна й так сказати, але точніше буде – <u>слідчиня</u> .
53.	соціологиня	соціолог	37	Боже, не вживай ці слова, я їх ненавиджу! Понавигадували собі <u>соціологинь</u> і <u>вчителень</u> , <u>міністерок</u> і <u>водійок</u> , а звучить усе це так паскудно, ніби таким словом хочеш висміяти когось.
54.	спорткиня		115	А ти назвав її <u>спорткинею</u> , хоча є слово <u>спортсменка</u> ! – Це була б для неї образа, бо мен – це чоловік, <u>спортсменка</u> відтак – принизливе, подумай сам. <u>Спорткиня</u> – в самий раз! – Краще вже тоді <u>спорткиця!</u>
55.	спортсменка		113	Інші <u>спортсменки</u> були тільки фоном, який відтінював її винятковість
56.	студентка	студент	132	Ти, сук, навіть, малу <u>студентку</u> трахнув, хоча в ній взагалі не було

				жодної цікавої сторони, крім дупешка.
57.	стюардеса	стюард	146	Мене завжди заводили <u>стюардеси</u> , але в літаках замало місця.
58.	сука, сучка, сукенка		17, 62, 67, 84,95,106, 119, 125	
59.	східнячка	східняк	140	Нашо тобі ті <u>східнячки</u> ?
60.	тракториня	тракторист	140	<i>Тракториня, ой, <u>архітекториня</u> не може бути дружиною, це просто не її роль</i>
61.	третьокурсниця	третьокурсник	122, 124	<u>Третьокурсниця</u> запевнила мене, що то був перший і єдиний секс у її житті.
62.	тьолка		100	
63.	учениця	учень	122	Я повільно й усьому її вчив, а вона була слухняною <u>ученицею</u> .
64.	фахівчиня	фахівець	60	Щоправда, любив я її не за це, і не знаю, якою там вона була <u>фахівчицею</u> , зате в ліжку це була справжня безвідмовна бестія!
65.	феміністка		115	Оскільки вона була <u>феміністкою</u> , боролася за свободу жіночого тіла і намагалася власним прикладом руйнувати стереотипи, то вирішила не голитися.
66.	філологиня	філолог	84	І – як завжди з <u>філологинями</u> – це дало протилежний ефект!
67.	фурія		71, 148	
68.	хвойдиня		37	Ми ж говоримо про мою майбутню дружину, а не про якусь там <u>хвойдиню</u> .
69.	хламідія		130	– Бери <i>Хламідію</i> або <u>Членкиню</u>

70.	ціпочка		75	Але мене такі <u>ціпочки</u> не перехитрять, я своє знаю!
71.	читачка	читач	27	Вона буде моєю першою <u>читачкою</u> . Я буду давати їй читати рукописи ще перед друком
72.	членкиня		127, 132, 135	– Гаразд, але тоді не називай моїх жінок <u>Членкинями</u>
73.	чувіха	чувак	109	Якщо раніше модно було мати фото в мініспідниці на дискотеці, то тепер ти відстійна <u>чувіха</u> , якщо не маєш фото з пробіжки.
74.	шануваль- ниця	шанувальник	29	Ти просто не знаєш, але між поетами я непогано котуюся, виступаю в Берліні й Стамбулі, мої вірші перекладають, мої екзальтовані <u>шанувальниці</u> самі лізуть у ліжко, мені регулярно платять за публічні читання й публікації
75.	школярка	школяр	112, 122	Якби я зараз захотів уявити якусь солодку <u>школярку</u> , то тільки в сліпах – трусиках, позначених ореолом забороненості й першої спокуси.
76.	янголиня	янгол	198	– Мене звати Регіна, – приязно всміхнулася мені русява <u>янголиня</u>

З метою виявлення думки респондентів про значущість та доцільність вживання фемінітивів у мовленні нами проведене опитування.

Анкета

Просимо Вас взяти участь у дослідженні, мета якого – виявлення думки громадськості щодо доцільності вживання фемінітивів в українській мові.

Ваш варіант відповіді просимо підкреслити.

1. Ваш вік

- а) 12-16 років
- б) 17-25 років
- в) 26-45 років
- г) старше 46 років

2. Ваша стать

- а) жіноча
- б) чоловіча

3. Ваша освіта

- а) середня
- б) вища

4. Сфера Вашої діяльності

- а) учень
- б) студент
- в) гуманітарна
- г) юридична
- д) економічна
- е) технічна
- ж) інша

5. Чи знайомі Ви з поняттям «фемінітив»?

- а) так
- б) ні

6. Чи схвалюєте Ви використання фемінітивів у мові?

- а) так
- б) ні

7. Хто, на Вашу думку, найчастіше використовує фемінітиви у мовній практиці?

- а) філологи
- б) письменники

- в) журналісти
- г) вчителі
- д) політики

8. Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «астролог»?

- а) астрологиня
- б) астрологеса
- в) астрологша
- г) астрологиця

9. Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «архітектор»?

- а) архітекторка
- б) архітекториня
- в) архітектологиця
- г) архітекторша

10. Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «блогер»?

- а) блогерша
- б) блогеркиня
- в) блогерка
- г) блогериця

11. Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «держслужбовець»?

- а) дерслужбовчиня
- б) дерслужбовка
- в) держслужбовиця
- г) держслужбовкиня

12. Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «партнер»?

- а) партнереса
- б) партнериця
- в) партнерка
- г) партнерчиня

13. Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «поет»?

- а) поетка
- б) поетеса
- в) поеткиня
- г) поетиця

14. Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «поліцейський»?

- а) поліцейкиня

- б) поліцейська
- в) поліцейша
- г) поліцейчиня

15. Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «секретар»?

- а) секретарка
- б) секретарша
- в) секретарчиня
- г) секретареса

16. Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «тракторист»?

- а) тракторка
- б) тракториця
- в) тракториня
- г) трактористка
- д) тракторчиня

17. Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «янгол»?

- а) янголка
- б) янголиця
- в) янголиня
- г) янголеса

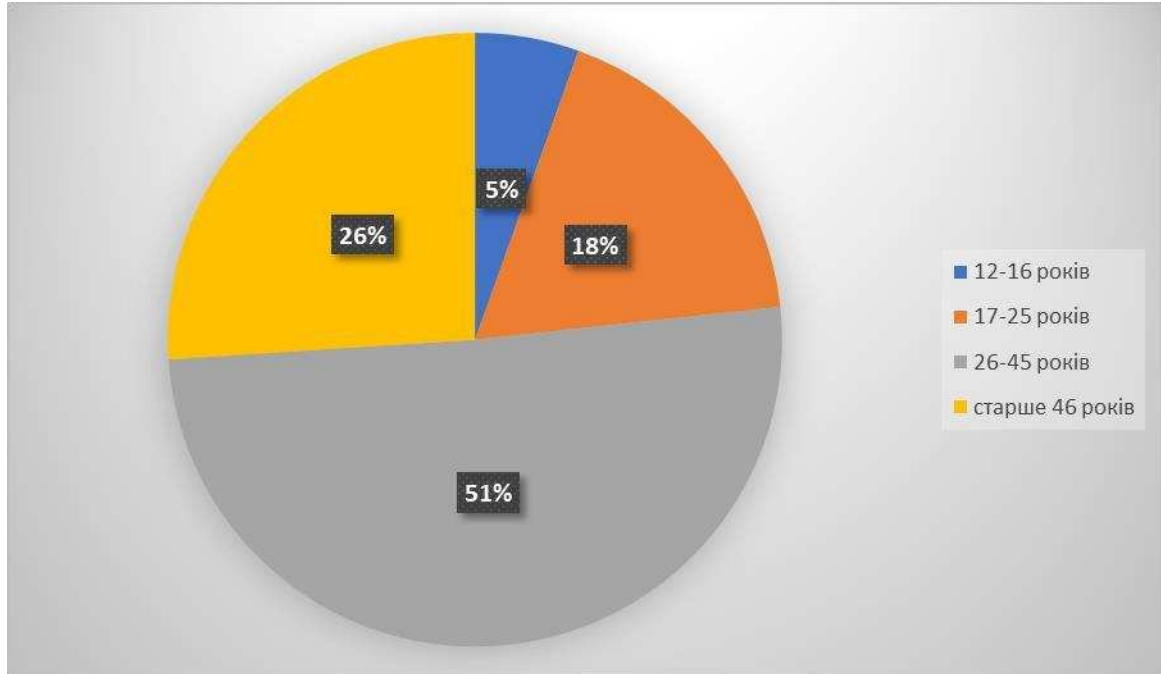
18. Які суспільно-політичні події впливають на впровадження фемінітивів у мовну практику українців?

- а) мода на політкоректність
- б) нівелювання дискримінації за статтю
- в) бажання запроваджувати нововведення
- г) оновлення українського правопису

Дякуємо, що приділили Ваш час у нашому опитуванні.

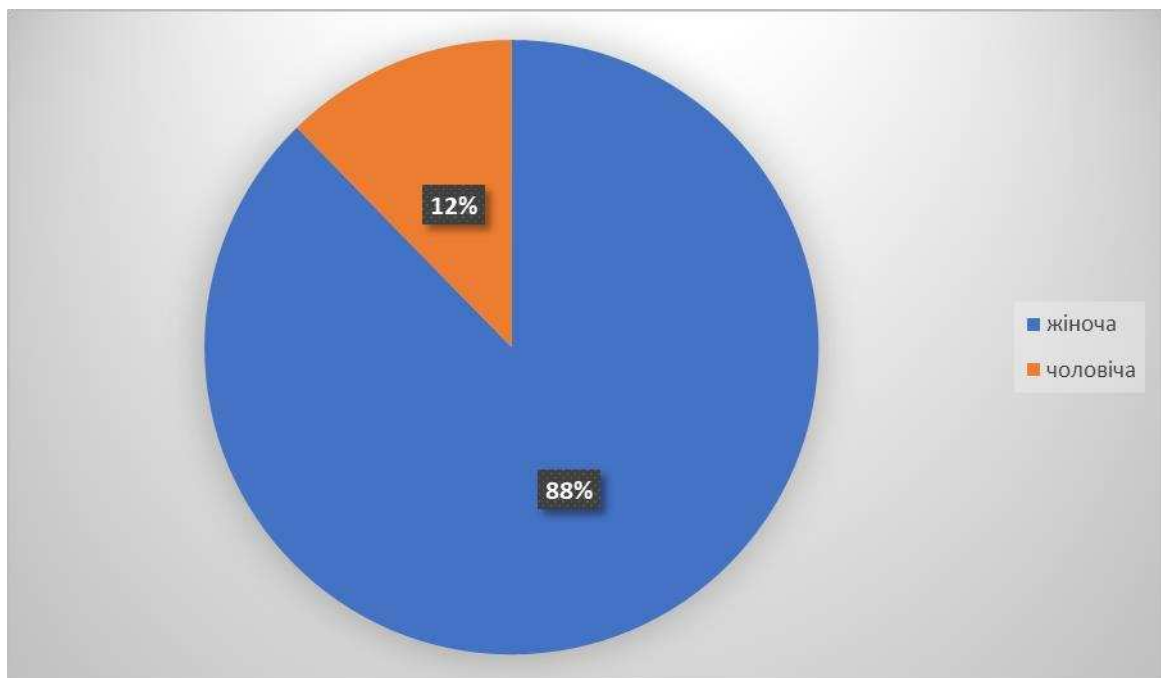
Результати опитування

1. Ваш вік

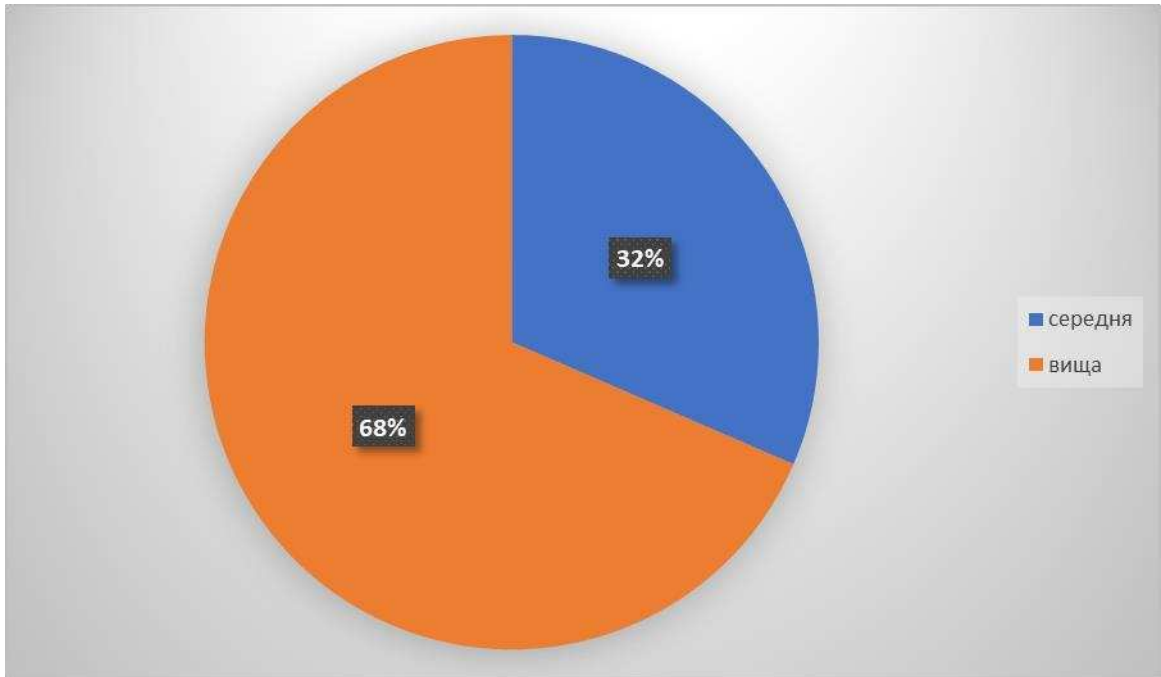
(мал.1)

2. Ваша стать

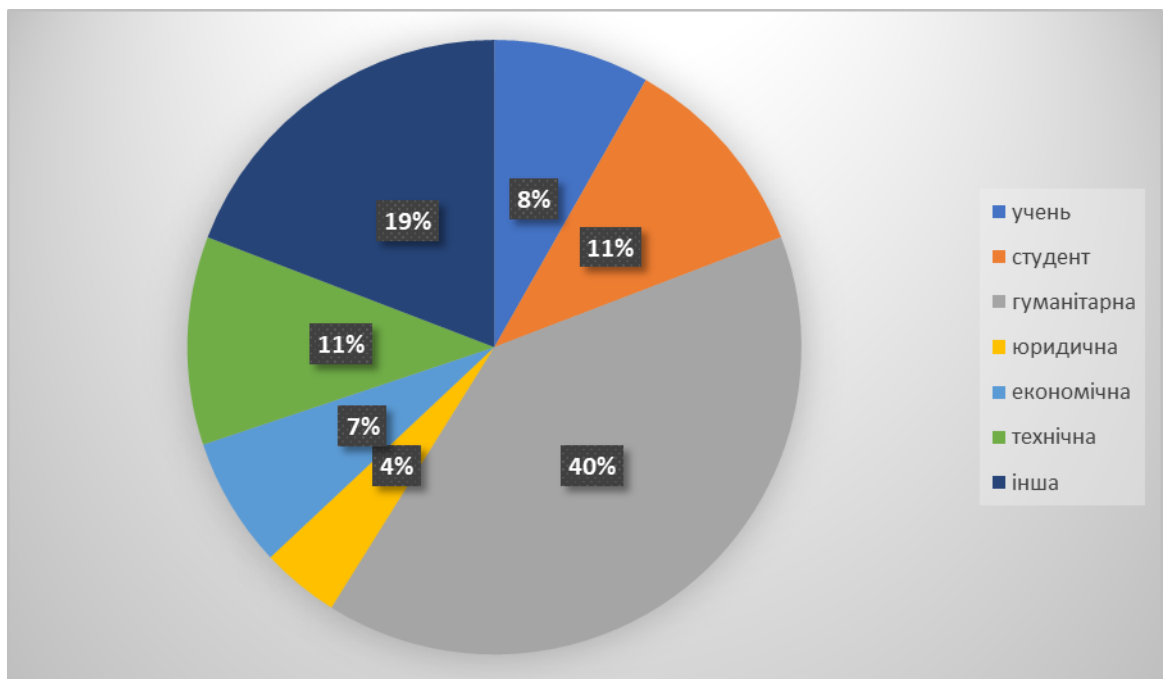
(мал.2)

3. Ваша освіта

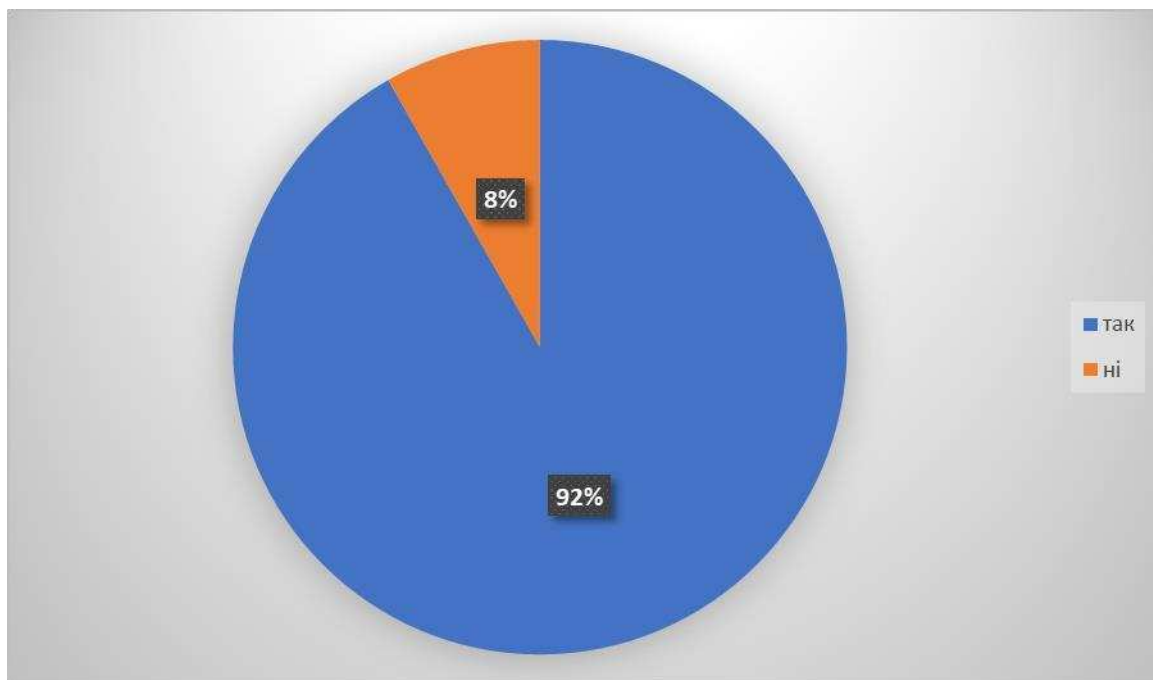
(мал.3)

4.Сфера Вашої діяльності

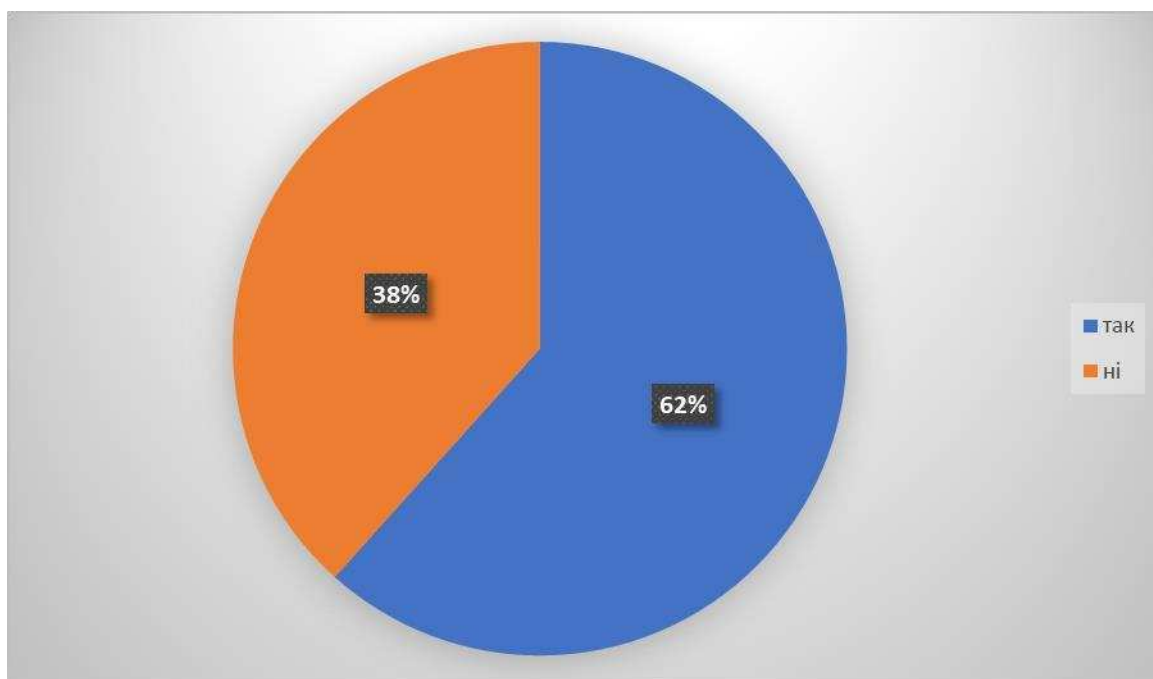
(мал.4)

5. Чи знайомі Ви з поняттям «фемінітив»?

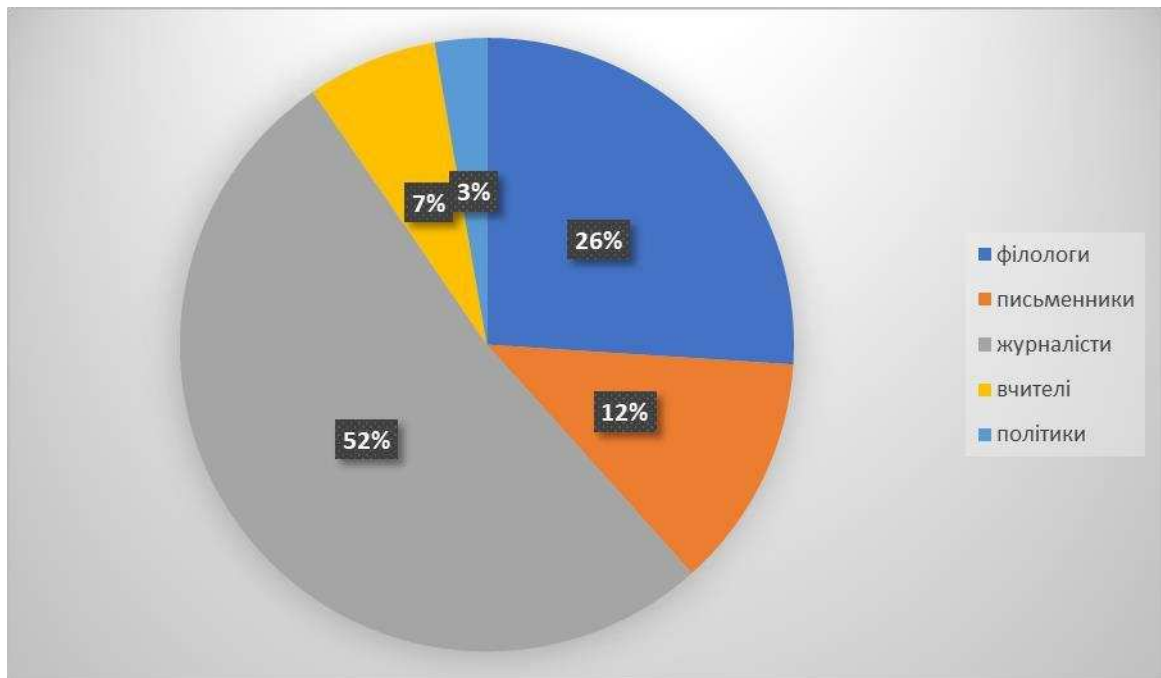
(мал.5)

6. Чи схвалюєте Ви використання фемінітивів у мові?

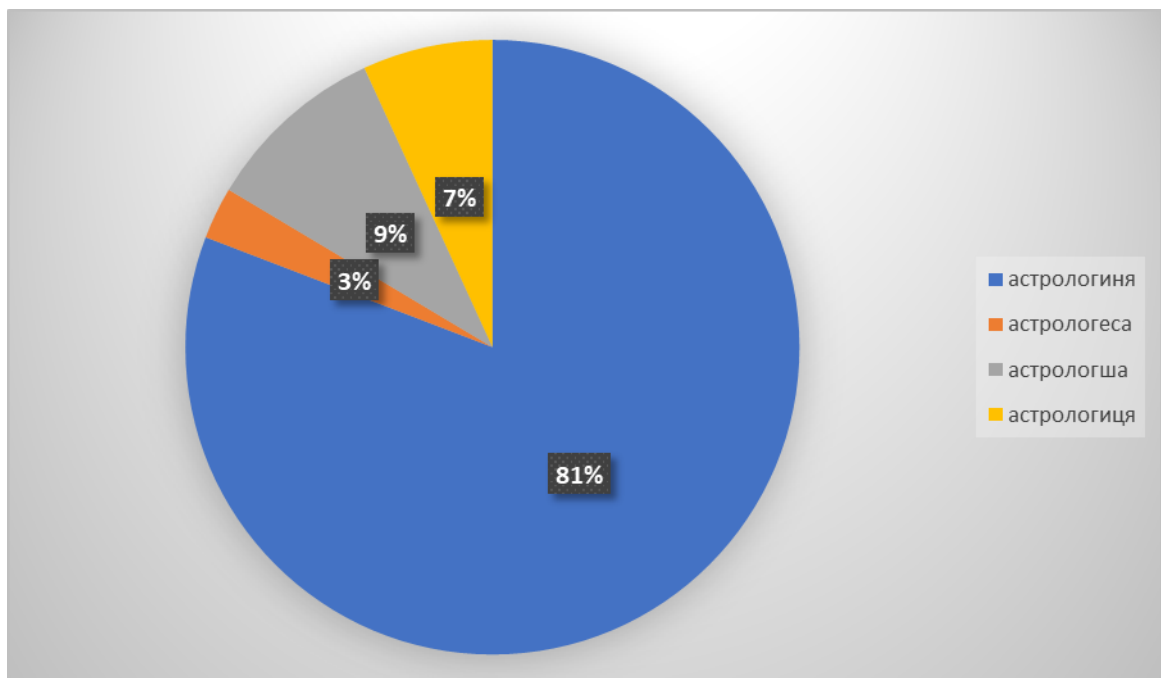
(мал.6)

7. Хто, на Вашу думку, найчастіше використовує фемінитиви у мовній практиці?

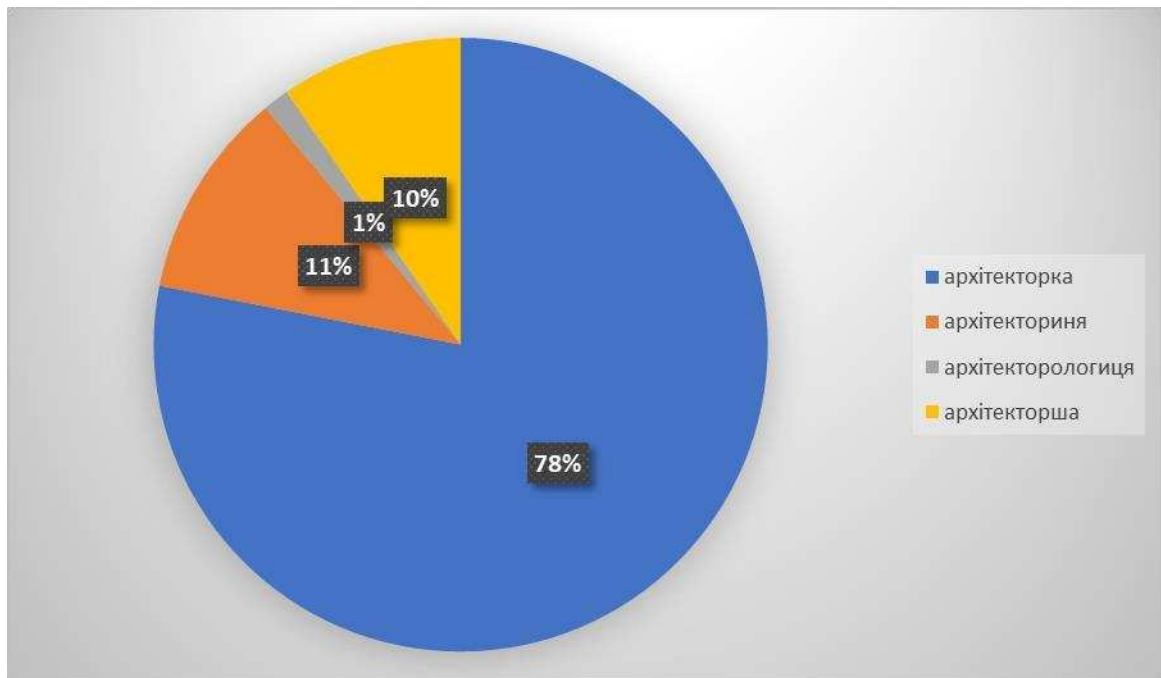
(мал.7)

8. Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «астролог»?

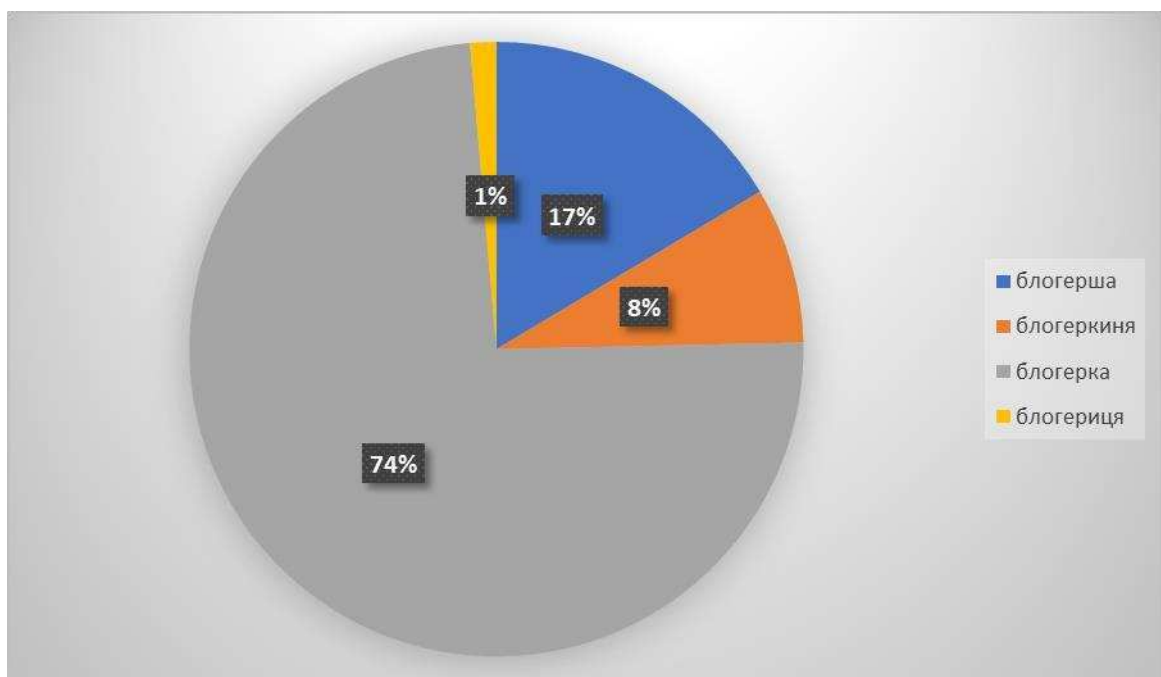
(мал.8)

9. Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «архітектор»?

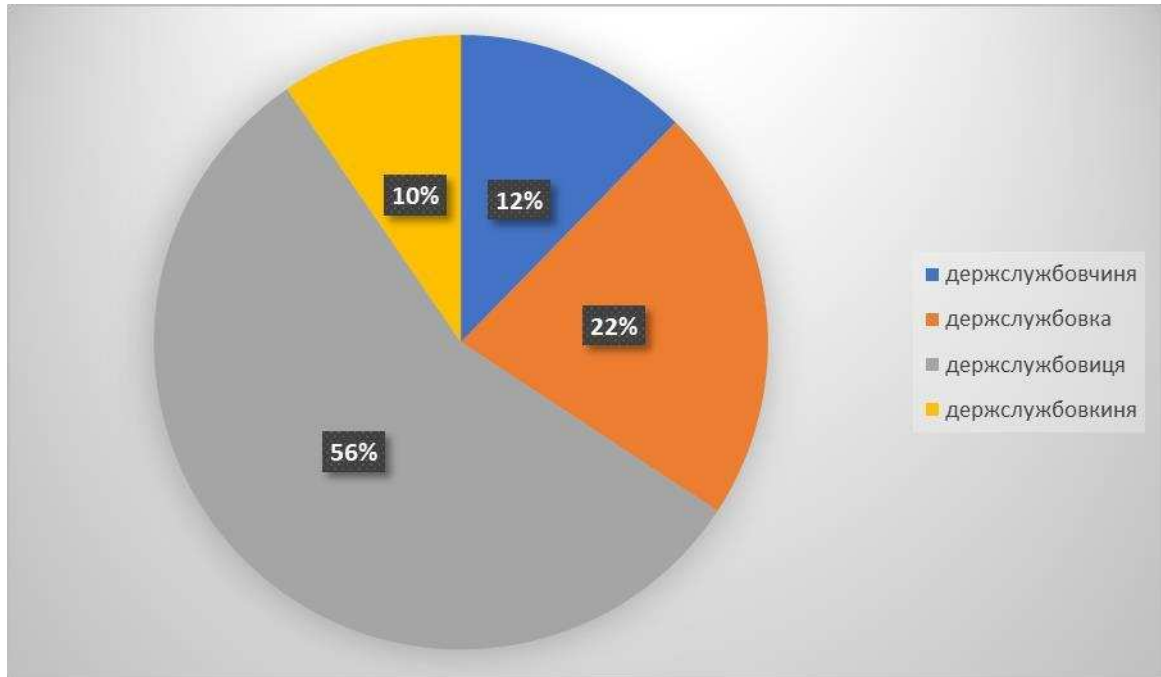
(мал. 9)

10. Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «блогер»?

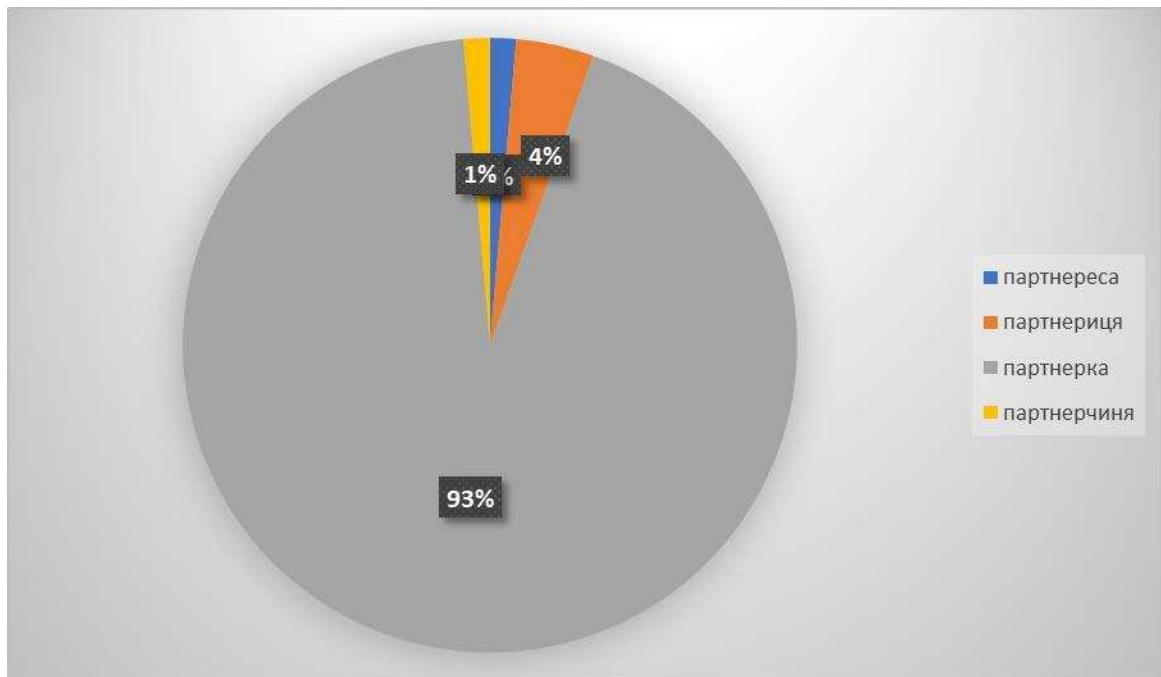
(мал.10)

11. Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «держслужбовець»?

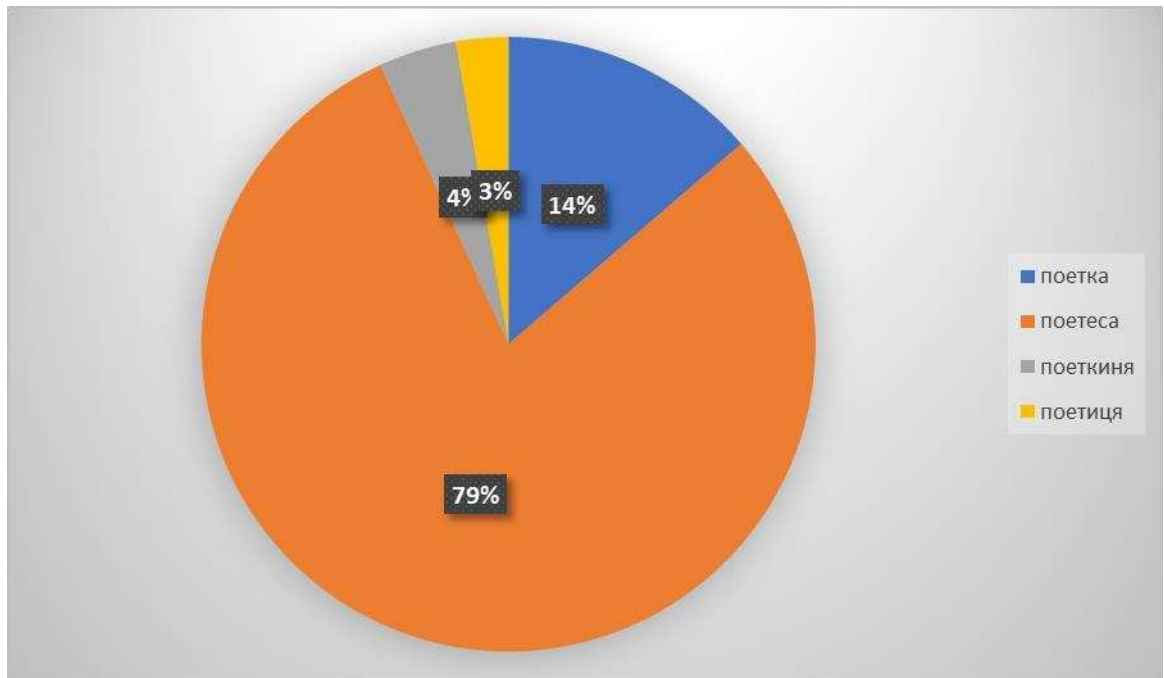
(мал.11)

12. Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «партнер»?

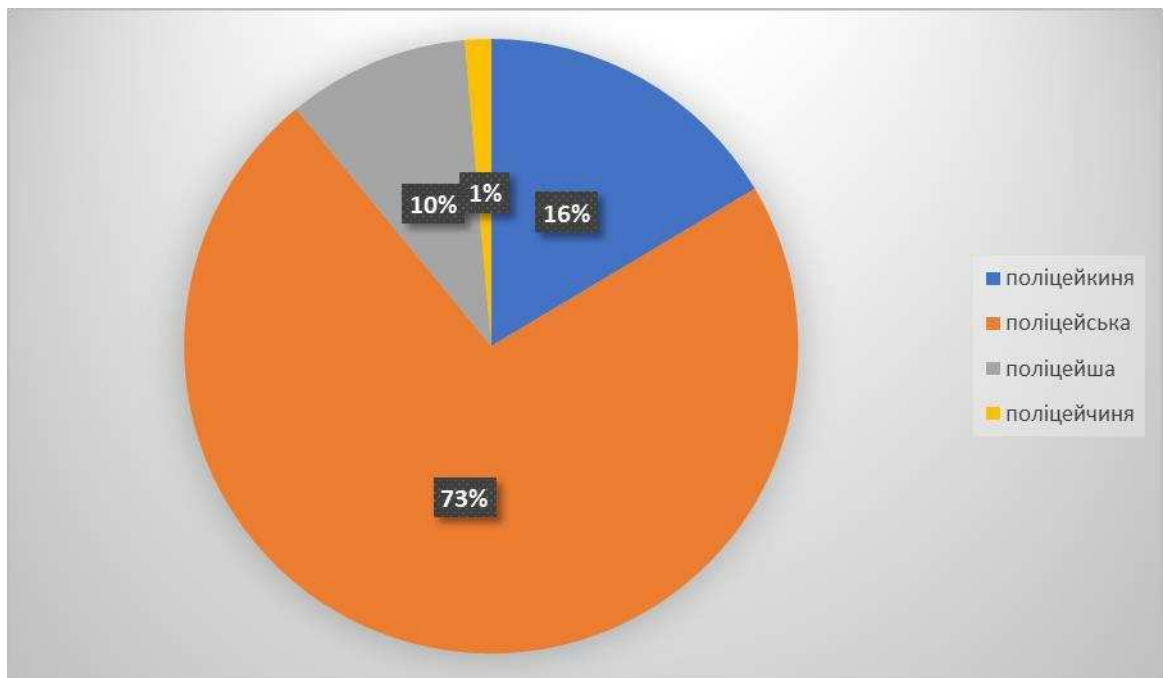
(мал. 12)

13. Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «поет»?

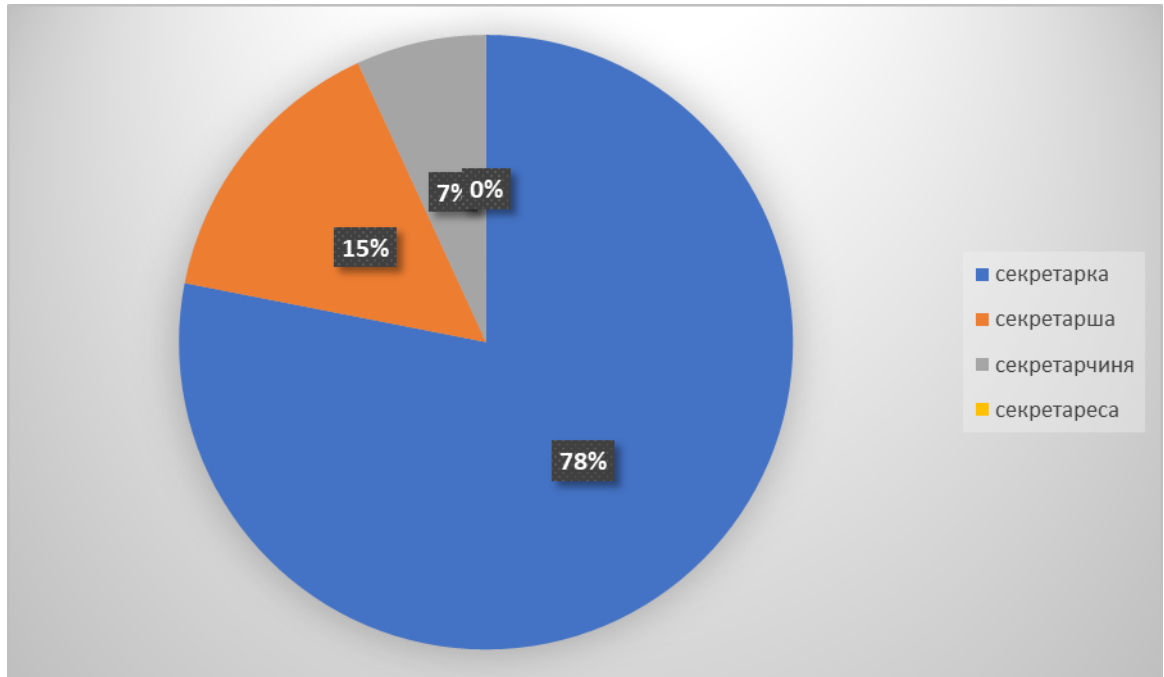
(мал.13)

14. Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «поліцейський»?

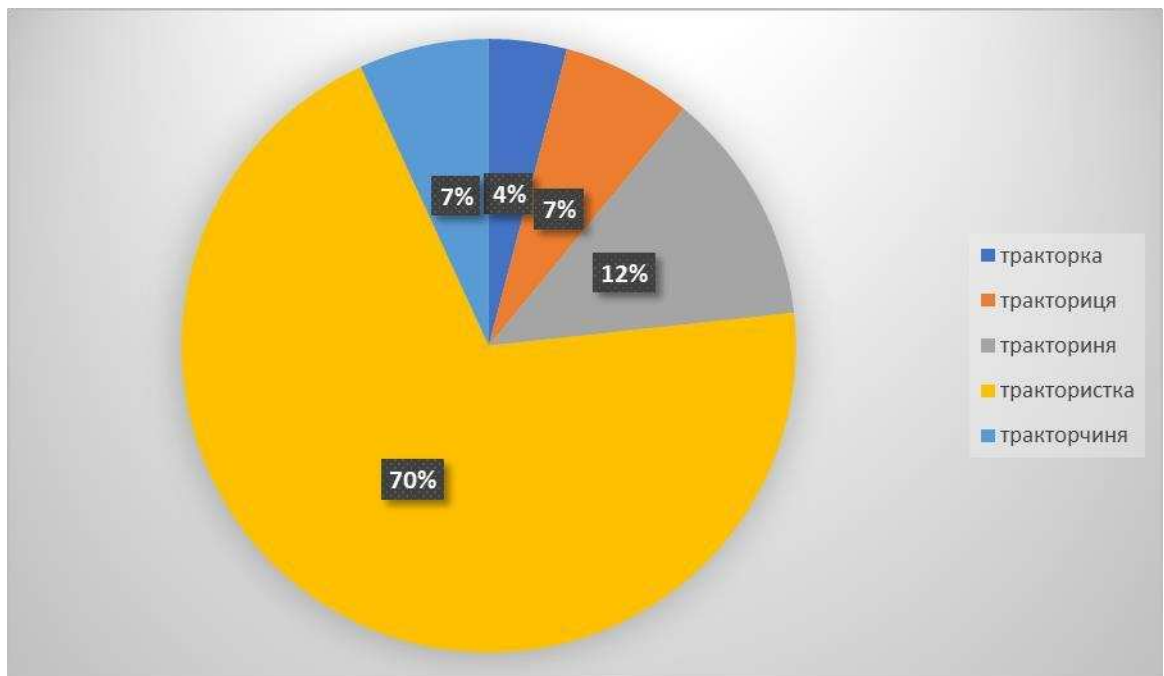
(мал.14)

15. Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «секретар»?

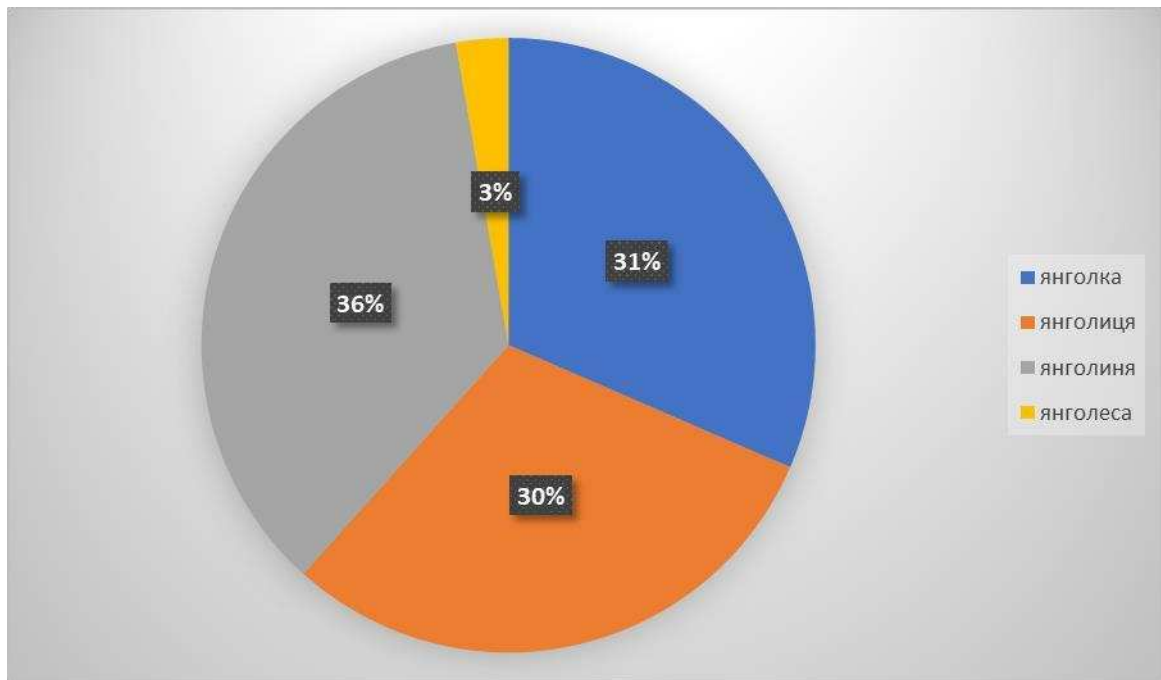
(мал.15)

16. Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «тракторист»?

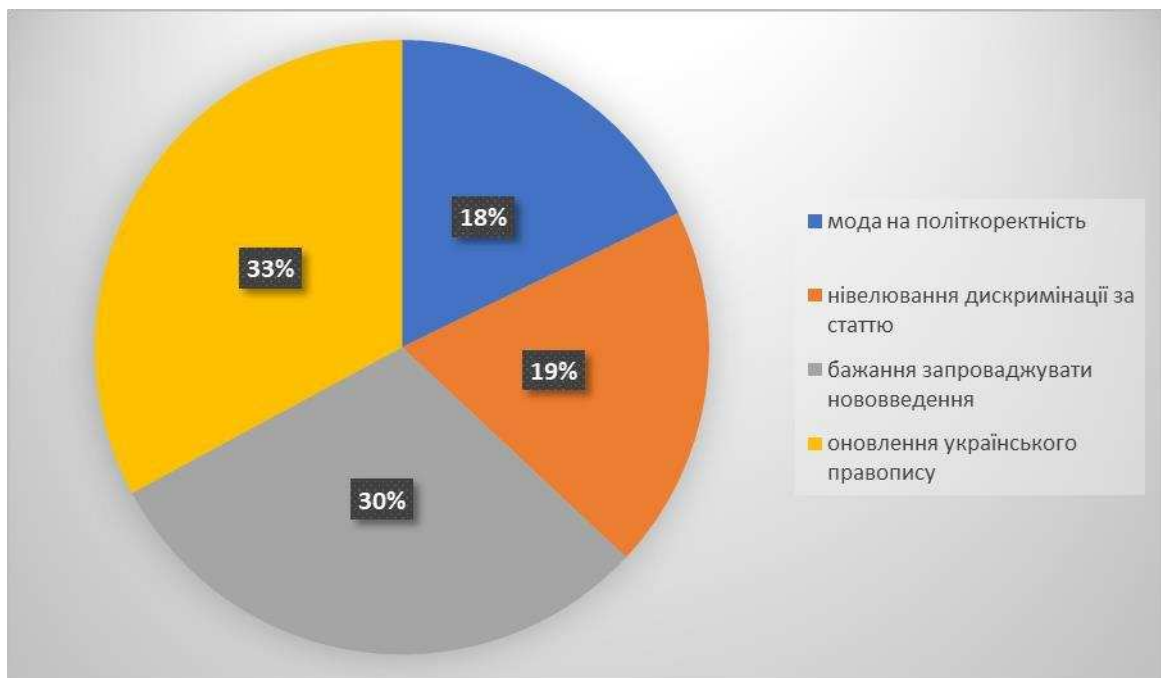
(мал.16)

17. Яку Ви вважаєте, потрібно вживати форму слова «янгол»?

(мал.17)

18. Які суспільно-політичні події впливають на впровадження фемінітивів у мовну практику українців?

(мал.18)